

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

2

ВЕРАСНЯ 2014 г.

АЎТОРАК

№ 165 (27775)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Надзея
дзіцячага
Еўрабачання

Чым
«спалохаць»
злёгнага змяя?

Ці трэба
зямлю...
біць токам?

СТАР 3

СТАР 4

СТАР 6

ВЯРНУЦЬ «КАРАЛЕВУ» НА П'ЕДЭСТАЛ

Прэзідэнт даручыў вывучыць праблемныя моманты ў лёгкай атлетыцы на ўсіх узроўнях

Пра гэта ішла гаворка падчас рабочай сустрэчы, якую кіраўнік дзяржавы правёў з памочнікамі Прэзідэнта Беларусі па пытаннях фізічнай культуры, спорту і развіцця турызму Максімам Рыжанковым і намеснікам старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Вадзімам Дзевятоўскім. Прэзідэнт даручыў вядомаму спартсмену, а цяпер дэпутату, ушчыльную заняцца пытаннямі павышэння эфектыўнасці ў беларускай лёгкай атлетыцы і вывучыць усе праблемныя моманты як на ўзроўні нацыянальнай каманды, так і ў дзіцяча-юнацкім спорце, інфраструктуры, у тым ліку з улікам маючых адбыцца летніх Алімпійскіх гульняў у Рыа-дэ-Жанэйра, паведамаў БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што яго пакуль не задавальняе работа кіраўніцтва спартыўнай галіны і ён не бачыць асаблівай аддачы. Паводле слоў Прэзідэнта, яго таксама ў цэлым не радуе вынікі федэрацый па медалёмістых відах спорту — напрыклад, такіх, як плаванне і лёгкае атлетыка. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што за апошнія гады многае было зроблена для развіцця спартыўнай інфраструктуры, і пытанне аб тым, што нямае дзе трэніравацца, узнікае не павінна.

Разам з тым, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў асобных спартыўных дысцыплінах здароўя і спосады, як, напрыклад, нядаўня перамога беларускай спартсменкі ў бегу на 800 м на чэмпіянаце Еўропы на лёгкай атлетыцы. Аднак Прэзідэнт падкрэсліў, што па іншых кірунках, дзе Беларусь традыцыйна займала высокія месцы, справы ў азначанай лёгкай атлетыцы ідуць дрэнна. «Трэба зубамі чапляцца і вяртаць сабе лідзіруючыя пазіцыі. Мы гэта можам зрабіць. Мы гатовы ўсяляк дапамагчы лёгкай атлетыцы. І самае галоўнае — там патрэбны вызвалены чалавек, які ведае знутры ўсю гэтую кухню з усімі хітраспльценнямі. І патрэбны чалавек, надзелены ўладай», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка запэўніў, што гатовы асабіста падключыцца да вырашэння праблемных пытанняў у лёгкай атлетыцы. Ён таксама лічыць неабходным праводзіць у Беларусі буйныя міжнародныя спаборніцтвы. У сувязі з гэтым кіраўнік дзяржавы нагадаў, што стадыён «Дынама» ў Мінску даручана рэканструаваць менавіта пад лёгкаатлетычны стадыён. Там плануецца стварыць усе неабходныя ўмовы, якія дазваляць Беларусі на высокім узроўні прымаць у тым ліку чэмпіянаты Еўропы і свету па лёгкай атлетыцы.

ЯК СУСЕДЗЯМ, ЯК БРАТАМ

Грамадзянам Украіны,
якія часова знаходзяцца ў нашай краіне,
будзе аказана падтрымка

Гэта прадугледжана Указам «Аб знаходжанні грамадзян Украіны ў Рэспубліцы Беларусь», які падпісаў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка. Указ прыняты ў сувязі з тым, што цяпер назіраецца ўстойлівая тэндэнцыя павелічэння колькасці грамадзян Украіны, якія прыбываюць у Беларусь з Данецкай і Луганскай абласцей, прававы статус якіх у Беларусі ў сацыяльнай і працоўнай сферах патрабуе ўрэгулявання.

Указ, у прыватнасці, спрашае працэдuru прызначэння дзяржаўных дапамог грамадзянам Украіны, а таксама дазваляе забяспечыць грамадзянам Украіны, якія часова знаходзяцца ў Беларусі, права на атрыманне дашкольнай, агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі на ўзроўні з непаўналетнімі грамадзянамі Беларусі.

Грамадзяне Украіны вызваляюцца ад неабходнасці прадстаўляць ва ўстановах адукацыі Беларусі ў мэтах залічэння іх непаўналетніх дзяцей дакументаў, якія не могуць быць прадстаўлены па аб'ектыўных прычынах. Гэтая мера дазволіць дзецям прадоўжыць адукацыю і атрымаць доступ да сацыяльнай абароны навучэнцаў (карыстанне падручнікамі і вучэбнымі дапаможнікамі; забеспячэнне харчаваннем, месцамі для пражывання ў інтэрнатах; транспартнае забеспячэнне і іншае).

Указ таксама вызваляе ад выплаты дзяржаўнай пошліны за выдачу дазволу на прыцягненне ў Беларусь замежнай рабочай сілы і спецыяльных дазволу на права займацца працоўнай дзейнасцю ў Беларусі. Пры гэтым тэрмін прыняцця рашэння аб выдачы (адмовы ў выдачы) спецыяльных дазволу на права займацца працоўнай дзейнасцю ў Беларусі грамадзянам Украіны не можа перавышаць пяці рабочых дзён, а тэрмін прадстаўлення заключэння аб магчымасці (немагчымасці) іх прыцягнення — двух працоўных дзён.

Прыняцце ўказа не прывядзе да дадатковых выдаткаў рэспубліканскага бюджэту, адзначаюць у прэс-службе беларускага лідара.

Па добрай традыцыі, усе першакласнікі ў нашай краіне атрымалі падарунак ад Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — вучэбны дапаможнік «Беларусь — наша Радзіма».

НАСТАЎНІК, ПАДРЫХТУЙ НАСТАЎНІКА!

...У 20-й МІНСКАЙ ГІМНАЗІІ ВЫХОЎВАЦЬ БУДУЧЫХ ПЕДАГОГАЎ ПАЧНУЦЬ ЯШЧЭ ЗА ШКОЛЬНАЙ ПАРТАЙ

Цікава, калі б абітурыентам педагагічнага ўніверсітэта прапанавалі напісаць сачыненне на тэму «Чаму я абраў педагагіку?», што б яны напісалі? А чаму б і сапраўды не ўвесці такое сачыненне пры залічэнні на педагагічны спецыяльнасць? Калі б яшчэ на ўваходзе

ў педагагічную ВНУ ўчарашніх школьнікаў прымуслі задумацца: а ці свой шлях у жыцці яны абралі? — магчыма, у педагагіцы было б менш выпадковых людзей. Яшчэ старажытныя грэкі казалі: «Калі кравец дрэнны — то людзі будуць проста дрэнна

апанутыя, але калі ў грамадстве будзе дрэнны настаўнік — то вырастуць пакаленні неадукаваных і нявыхаваных людзей». Аднак ці можа «выпадковы» настаўнік выхаваць адукаваную асобу? Пытанне з шэрагу рытарычных...

СТАР 3

Бойкае месца

«ПАДЗЕМНЫ» ГАНДАЛЬ: ЗРУЧНАСЦЬ АБО БЯСПЕКА?

МЕРКАВАННЕ МІНЧАН СУПРАЦЬ ПАМКНЕННЯЎ УЛАДЫ

Той самы «праблемны» выхад са станцыі метро «Каменная Горка».

Днямі старшыня Мінгарвыканкома Мікалай Ладуцька зноў раскрытыкаваў стан падземных пераходаў у беларускай сталіцы. Незадаволенасць мэра выклікалі несанкцыянаваныя гандаль, што вядзецца на выхадзе са станцыі метро, а таксама антысанітарыя і рэкламнае афармленне ў «падземцы». Асабліваю ўвагу Мікалай Ладуцька звярнуў на пераходы каля станцыі «Каменная Горка» і «Інстытут культуры», запатрабаваўшы наведзі там парадка да 30 жніўня. Мы накіраваліся на згаданыя станцыі метро, каб ацаніць праведзеную работу, і заспелі падземныя пераходы ўжо ў змененым стане. СТАР 3

Нерухомасць

ЗЯМЛЯ ПАД МІНСКАМ. ПОПЫТ МАКСІМАЛЬНЫ

Стандартныя 11 сотак у Ратамцы былі прададзены на аўкцыёне за 65 тысяч долараў

На мінулым тыдні Мінскі раён правёў аўкцыён па прадажы зямельных участкаў насельніцтву ў прыватную ўласнасць. СТАР 4

Надвор'е

ПАЦЯПЛЕЕ І БЕЗ ДАЖДЖОЎ

У бліжэйшыя дні надвор'е на тэрыторыі Беларусі будзе фарміравацца пад уплывам павышанага атмасфернага ціску, паведаміла рэдакцыя спецыяліст Рэспубліканскага гідрометцэнтра Мінпрыроды Вольга ФЯДОТАВА.

На працягу працоўнага тыдня ў нас будзе гаспадарыць скандынаўскі антыцыклон. Таму сіноптыкі прагназуюць, што з 3 па 5 верасня ўключна ў нашай краіне усталяецца сухое і сонечнае надвор'е. Аднак уначы і раніцай месцамі чакаецца туман. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 5–12 градусаў, удзень — 16–22 цяпла, на поўдні — да плюс 24 градусаў. Практычна не зменіцца надвор'е і ў суботу, калі будзе без дажджоў, а тэмпературы фон уначы стане ў межах 5–11 цяпла, удзень — плюс 17–24 градусаў.

Паводле доўгатэрміновых прагнозаў аічных спецыялістаў, крыху сапусьцеца надвор'е толькі ў нядзелю. У гэты дзень кароткачасовы дажджы «чаюцца пераважна па паўночным усходзе краіны. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 6–12, а ўдзень — 15–22 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У Расіі дадзены старт будаўніцтву «Сілы Сібіры»

Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін прыняў удзел у цырымоніі, прысвечанай злучэнню першага звяна газавога «Сіла Сібіры». Па ім газ будзе паступаць на расійскі Далёкі Усход і на экспарт у Кітай. Паводле слоў Пуціна, будаўніцтва газавога будзе спрыяць газіфікацыі расійскіх рэгіёнаў, што дазволіць аб'яднаць газавыя сеткі краіны ў адзінае цэлае і ажыццяўляць транспарціроўку энэргарэсурсаў у залежнасці ад сусветнай кан'юнктуры. «Пасля таго як мы створым сетку газавогаў у Далёкім Усходзе, у Сібіры, у нас будзе магчыма злучыць еўрапейскую частку газавогаўнай сістэмы з усходняй. І гэта, з пункту гледжання экспертных магчымасцяў, пашырэння геаграфіі газіфікацыі ўласнай краіны, дасць вялікія перавагі ажыццяўляць транспарціроўку ў залежнасці ад сітуацыі на сусветных рынках: альбо на Захад больш, альбо на Усход», — растлумачыў Уладзімір Пуцін.

Дональд Туск абраны старшынёй Еўрасавета

Лідары краін — удзельнікі Еўрасаюза выбралі кіраўніком Еўрапейскага савета польскага прэм'ер-міністра Дональда Туска. На гэтай пасадзе Дональд Туск зменіць Хермана ван Ромпена, паведамляюць інфармагенцтвы. На змену Кэтрын Эштан, якая ўзначальвала дыпламатыю ЕС, прыйдзе кіраўнік МЗС Італіі Федэрыка Магерыні. Ён дзевяццаць шчыльна ўзаемадзейнічаў з новым прэзідэнтам Еўракамісіі Жан-Клодам Юнкерам. Такім чынам, ратацыя на трох самых важных пасадах Еўрасаюза завершана. Туск і Магерыні пачнуць працаваць на новых пасадах ужо сёння.

Атлусценне — прычына анкалагічных захворванняў

Згодна з новым даследаваннем, людзі з залішняй вагой і атлусценнем маюць высокую рызыку развіцця 10 самых распаўсюджаных відаў раку, паведамаў ВВС. Навукоўцы з Лонданскай школы гігіены і трапічнай медыцыны выкарысталі звесткі пра 5 мільянаў брытанцаў. Даследчыкі высветлілі, што 13–16 кілаграмаў лішняй вагі звязаны з вялікай рызыкай шасці відаў раку. У такіх людзей часцей сустракаўся рак маткі, жоўцавага пазура, нырака, шыякі маткі, шчытападобнай залозы і лейкоз. Людзі з высокім індэксам масы цела (ІМЦ) былі больш схільныя да развіцця раку пячоўкі, тоўстай кішкі, яечнікаў і раку малочнай залозы. Аднак на ўзнікненне гэтых відаў раку паўплывалі і іншыя фактары — напрыклад, менапаўза. Зніжэнне вагі паменшыць рызыку ўзнікнення анкалагічных захворванняў.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Магутныя пыласосы забаранілі

У Еўрасаюзе забаранілі пыласосы магутнасцю звыш 1600 Вт, паведамаў The Telegraph. Адпаведнае рашэнне Еўрапейская камісія прыняла, каб знізіць узровень спажывання электраэнергіі. Еўрачыноўнікі сцвярджаюць, што прадукцыйнасць пыласоса ад магутнасці не залежыць. Спажываючы з гэтым не згодны і актыўна скупляюць магутныя пыласосы. У некаторых сетках рознічнага гандлю рост продажаў пыласосаў вырас на 44 працэнты за мінулыя два тыдні. Асабліва папулярнасцю карыстаюцца мадэлі магутнасцю вышэй за 2200 Вт. Рашэнне аб забароне магутных пыласосаў у ЕС было прынята яшчэ ў ліпені 2013 года, але вытворцам было дадзена 13 месяцаў, каб пераарыентаваць вытворчасць на больш эканамічныя мадэлі. У Бруселі не маюць намеру спыняць працу п'ячонкі, тоўстай кішкі, яечнікаў і раку малочнай залозы. Аднак на ўзнікненне гэтых відаў раку паўплывалі і іншыя фактары — напрыклад, менапаўза. Зніжэнне вагі паменшыць рызыку ўзнікнення анкалагічных захворванняў.

КОРАТКА

Памер грашовога забеспячэння ваеннаслужачых з 1 верасня павысіцца ў сярэднім на 17 працэнтаў. Адпаведна павялічацца і ваенныя пенсіі.

З 1 верасня субсідзіруемая дзяржавай цэна на прыродны і здадкаваны газ, тарыфы на электрычную і цэлавую энэргію для патрэб ацяплення і гарага водазабеспячэння для насельніцтва вырастуць у сярэднім на 9,8 працэнта.

Пералік бясплатных медыцынскіх паслуг, што могуць быць аказаны грамадзянам Беларусі, якія знаходзяцца ў Расіі, неабходна ўдакладняць у канкрэтнай установе аховы здароўя або тэрытарыяльных органах аховы здароўя.

Помнік народнаму артысту СССР Уладзіміру Мулявіну ўстановаць на яго радзіме ў Екацярынбургу 29 верасня. Афіцыйны інтэрнэт-партал фінансавай дасведчанасці насельніцтва www.fingramota.by пачаў працаваць у Беларусі з 1 верасня.

Грошы

Зусім як дарослы

ФІНАНСАВАЯ АДУКАЦЫЯ
З САМАГА РАННЯГА ЎЗРОСТУ ПРЫНОСІЦЬ ПЛЁН

Учора Беларусбанк правёў урок фінансавай адукаванасці для вучняў, якія актыўна карыстаюцца «Карткай навучэнца». Яна прызначана для школьнікаў і спалучае ў сабе функцыі банкаўскай плацежнай карткі і ўніверсальнага электроннага дакумента — пропуск або ключ на ўлік часу.

Фота: Уладзіслава КОТЛЕЦКАЯ

«Сёння мы запрасілі гэтых хлопцаў і дзяўчынак, каб паказаць знутры банкаўскую справу і яе гісторыю», — адзначыў выканаўчы дырэктар ААТ «ААБ Беларусбанк» Анастас Багавіч. Між іншым, па яго словах, у гэтым праекце ўдзельнічае ўжо 11 мінскіх школ. «Выдадзена каля 5 тысяч карткаў. Сёння мы адначаем год з пачатку эксперыменту, які лічыць паспяховым. Спадзяёмся, што праз год усе навучэнцы сталіцы стануць карыстальнікамі гэтай карткі. Магчыма, што яна будзе выкарыстоўвацца школьнікамі як праязны ў грамадскім транспарце. Функцыянал можа быць пашыраны і для выкарыстання гэтых карткаў як уваходнага білета ў музеі, бібліятэкі. СТАР 3

Важнае супрацоўніцтва

Прэзідэнт Сербіі ў тэлефоннай размове з Аляксандрам Лукашэнкам адзначыў паспяховае правядзенне мінскага саміту

Па ініцыятыве сербскага боку адбылася тэлефонная размова Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка з Прэзідэнтам Сербіі Тэміславам Нікалічам, паведамлілі ў прэс-службе беларускага лідара.

«Прэзідэнт Сербіі павіншаваў беларускага калегу з высокім узроўнем арганізацыі і паспяховым правядзеннем сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў — членаў Мыйтнага саюза, Украіны з удзелам высокіх прадстаўнікоў ЕС, якая прайшла ў Мінску 26 жніўня. — паведамлілі ў прэс-службе. — Прэзідэнт Беларусі заявіў, што пасля гэтай сустрэчы ўжо ў тым, што бакі пачалі размаўляць непасрэдна і за круглым сталом абмяркоўваюць зладзёжныя праблемы».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў ролю ЕС у пераходзе эскалацыі канфлікту ва Украіне. Кіраўнік беларускай дзяржавы прайнфармаваў Прэзідэнта Сербіі аб тым, што ў Мінску праходзіць чарговая раўнд перагавораў кантактнай групы Украіна — Расія — АБСЕ.

Кіраўнікі дзяржаў таксама абмеркавалі пытанні двухбаковых узаемаадносін. Таміслаў Нікаліч асабліва падкрэсліў важнасць актывізацыі супрацоўніцтва Беларусі і Сербіі ў сувязі з тым, што Сербія прымае старшынства ў АБСЕ ў 2015 годзе. Ён запрасіў Аляксандра Лукашэнка ў наступным годзе наведаць Сербію з візітам.

Будзь у курсе

ТЭХАГЛЯД ПА НОВЫМ ПРЭЙСКУРАНЦЕ

Стала вядома пра новыя тарыфы на паслугі па правядзенні дзяржаўнага тэхнічнага агляду транспартных сродкаў на дзягнастычных станцыях УП «Белдзяггляд». Яны ўступілі ў сілу з 1 верасня.

Згодна з прэйскурантам, зараз правядзенне дзяржаўнага тэхнічнага агляду па тыпах транспартных сродкаў складае наступныя сумы. За легкавыя аўтамабілі з рухавіком, які працуе на бензіне, з колавай формулай 4x2 — 160 тысяч рублёў (і надалей будзе ўказвацца тарыф з падаткам на дабаўленую вартасць), за легкавыя аўтамабілі на бензіне, але з колавай формулай 4x4 — 170 тысяч рублёў. Правядзенне дзяржтэхагляду легкавага аўтамабіля з рухавіком, які працуе на дызельным ці газавым паліве, з колавай формулай 4x2 — 165 тысяч рублёў, з колавай формулай 4x4 — 180 тысяч рублёў. За аўтобусы з тэхнічна дапушчальнай агульнай масай не больш за 5 тон дзевяццацца ўнесці 213 тысяч, а за аўтобус з тэхнічна дапушчальнай агульнай масай больш за 5 тон — 300 тысяч рублёў. Правесці дзяржтэхагляд прычэпа з тэхнічна дапушчальнай агульнай масай не больш за 0,75 тony будзе каштаваць 59 тысяч рублёў, а прычэпа ці паўпрычэпа з тэхнічна дапушчальнай агульнай масай больш за 3,5 і не больш за 10 тон — 117 тысяч рублёў. За тэхнагляд матацыкла, мапеда і квадрацыкла дзевяццацца, адпаведна, ўнесці 83 тысячы, 66 тысяч і 103 тысячы рублёў.

Правядзенне асобных відаў кантрольна-дзягнастычных работ пры паўторным праходжанні дзяржаўнага тэхнічнага агляду з 1 верасня наступныя. Правярка тармазной сістэмы аўтамабіля (акрамя легкавага аўтамабіля з колавай формулай 4x4) — 63 тысячы рублёў (зноў жа ўказваецца тарыф з падаткам на дабаўленую вартасць), правярка тармазной сістэмы легкавага аўтамабіля з колавай формулай 4x4 — 77 тысяч рублёў. Замер дынамічна адрацаваных газаў будзе каштаваць 50 тысяч рублёў, замеры таксінасі адрацаваных газаў — 44 тысячы. Правярка сумарнага люфту ў рухавым упраўленні абдызца ў 30 тысяч рублёў, правярка стану элементаў падвескі ці рулявога прывода — у 31 тысячы, знешніх святлавых прыбораў — у 36 тысяч, ступені святлопрапускання шкла — у 31 тысячы, герметычнасці агрэгатаў і сістэм — у 30 тысяч, правярка знешняга выгляду і камплектацыі — у 31 тысячы рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА

Супрацоўніцтва

ЯК ПРАЦУЮЦЬ ДЭПУТАТЫ Ў ТУРКМЕНИСТАНЕ?

Парламентарыі з гэтай краіны правялі чарговую сустрэчу ў Палаце прадстаўнікоў

Дэпутаты з Туркменістана сустрэліся з беларускімі калегамі з Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па правах чалавека, нацыянальных адносін і сродках масавай інфармацыі. Гасці з цэнтральнаазіяцкай рэспублікі асабліва цікавіліся сістэмай масмедыя, узаемадзеяннем парламента і прэсы, функцыянаваннем грамадскіх аб'яднанняў у нашай краіне.

Андрэй НАВУМОВІЧ, старшыня Пастаяннай камісіі, заўважыў, што беларускія парламентарыі заўсёды настроены на сустрэчу, абмеркаванне пэўных пытанняў з замежнымі дэпутатамі. Гэта абмен вопытам, узбагачэнне міжнароднай практыкай.

— Думаю, гасці з Туркменістана правялі цікавае да нашай камісіі па той прычыне, што мы разглядаем, у асноўным, пытанні па законапраектах палітычнага кшталту: адмена смяротнага пакарання, нацыянальныя стасункі, — выказаў ён меркаванне журналістам. — Мы братэрскія краіны, калісьці разам былі савецкімі рэспублікамі. Не ўлічваюць вопыт аднаго ў сучасных умовах нельга.

Нарматыўнымі актамі гарантаваны 10-дзённы аплачваемы водпуск на падрыхтоўку і правядзенне высялення для жаніха і нявесты, а таксама для іх бацькоў.

У меджліс, туркменскі парламен, выбіраецца 125 дэпутатаў, якія працуюць у 8 камітэтах (камісіях). Марал ПАЛТАЕВА, галоўны спецыяліст Камітэта меджліса Туркменістана па сацыяльнай палітыцы, падчас сустрэчы прызналася, што любіць Беларусь з маладых гадоў: калісьці яна вычылася тут у аспірантуру. Жанчына ўпэўнена, што дэпутатам вельмі важна працаваць з дзецьмі, каб яны ведалі свае правы і карысталіся імі.

— У нашым парламенце даўно заведзена традыцыя — працаваць з дзецьмі над павышэннем іх прававой грамадскасці. У 2002 годзе мы прынялі закон аб гарантыях правоў дзіцяці, а летась — папраўкі да гэтага закона. Мы рэгулярна сустракаемся з дзецьмі, педагогамі, праводзім «прававыя лікбэз». Непадальку ад Ашхабада пабудавалі 13 сучасных аздараўляльных дзіцячых цэнтраў — там мы звычайна і сустракаемся са школьнікамі. Вы сабе не ўявіцеце, які гэта дае эфект! Адзін хлопчык расказаў, як ён кожную раніцу ў аўтобусе сустракаў равесніка, які дрэнна хадзіў. З хворгага дзіцяці часта клілі. Але хлопчык пасля нашых лекцыяў і ролевых гульніаў па тэме дзіцячых правоў, сказаў, што як толькі зноў уобачыць знаёмца-інваліда, абавязкова папросіць прабранчэння.

Туркменскія дэпутаты расказалі і пра сямейнае заканадаўства ў сваёй краіне. — Нарматыўнымі актамі гарантаваны 10-дзённы аплачваемы водпуск на падрых-

тоўку і правядзенне высялення для жаніха і нявесты, а таксама для іх бацькоў. Такой жа працягласці водпуск даецца блізім сваякам, калі ў сям'і нехта памірае.

Заканадаўствам гэтай краіны прадугледжана матэрыяльнае забеспячэнне і сацыяльнае абслугоўванне непрацаздольных асоб, інвалідаў, сем'яў з дзецьмі. Прыярытэтам з'яўляецца праца па падтрымцы сям'і як сацыяльнага інстытута. Дзяржава фінансавана дапамагае шматдзетным бацькам. Маладыя сем'і атрымліваюць пэўную суму на будаўніцтва жылля.

Туркменістан валодае велізарнымі запасамі нафты і прыроднага газу. Таму ў 1993 годзе першы прэзідэнт гэтай краіны Сапармурат Ніязав унёс ільготы на карыстанне камунальнымі паслугамі. У прыватнасці, газ, электрычнасць і вада ў гэтай дзяржаве бясплатныя.

Надзея ЮШКЕВІЧ

У свяце студэнтаў прыняў удзел алімпійскі чэмпіён Сочы Антон КУШНІР.

трэніровачны працэс, падрыхтоўку нацыянальных зборных, спартсменў рэспубліканскага і міжнароднага ўзроўню. Акрамя таго, сёлета ў студэнтаў-фізкультурнікаў з'явіцца яшчэ і новы басейн.

Сёлета ў БДУФК залічылі 927 студэнтаў. Прыём замежнікаў пакуль працягваецца. Як зазначыў Рыгор Касячэнка, плануецца паступленне каля 120 студэнтаў і магістрантаў з іншых краін. Адметна, што навучнікамі нашай спартыўнай альма-матэр сталі больш за 50 членаў нацыянальных зборных па розных відах спорту.

Тарас ШЧЫРЫ.

СТУДЭНТАМ «ПАДАРЫЛІ» МАНЕЖ

Да новага вучэбнага года студэнтам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта фізічнай культуры атрымаў выдатны падарунак — новы лёгкаатлетчы манеж. Адметна, што ён здолее прымаць не толькі заняткі, але і буйныя спартыўныя старты.

—Ужо адбылося пасяджэнне па падпісанні акта гатоўнасці манежу, — адзначыў падчас урачыстай лінейкі Рыгор КАСЯЧЭНКА, рэктар БДУФК. — Я ўпэўнены, што гэты аб'ект даць магчымасць для больш якаснай падрыхтоўкі як спартсменаў, так і выкладчыкаў.

У гутарцы з журналістамі Рыгор Паўлавіч паведаміў, заняты ў новым спартыўным цэнтры павінны пачацца ўжо з гэтага тыдня. На базе яго можна будзе арганізаваць вучэбна-трэніровачны працэс, падрыхтоўку нацыянальных зборных, спартсменў рэспубліканскага і міжнароднага ўзроўню. Акрамя таго, сёлета ў студэнтаў-фізкультурнікаў з'явіцца яшчэ і новы басейн.

Сёлета ў БДУФК залічылі 927 студэнтаў. Прыём замежнікаў пакуль працягваецца. Як зазначыў Рыгор Касячэнка, плануецца паступленне каля 120 студэнтаў і магістрантаў з іншых краін. Адметна, што навучнікамі нашай спартыўнай альма-матэр сталі больш за 50 членаў нацыянальных зборных па розных відах спорту.

Старая школа — як новая

У школах Гомельскай вобласці ў гэтым навучальным годзе за парты селі 145 тыс. вучняў. Гэта на дзве тысячы больш, чым летась

213 вучняў, 29 з якіх — перахаласнікі, увайшлі 1 верасня ў поўнасцю адноўленую сярэднюю школу №4 у горадзе Калінкавічы. Гэта адна з самых старых устаноў адукацыі на Гомельшчыне, заснаваная яшчэ ў канцы XIX стагоддзя.

Рэканструкцыя гэтаму будынку, які быў збудаваны ў 1935 годзе, была проста неабходная, і яе ажыццявілі на працягу двух папярэдніх гадоў. Маштабны рамонт каштаваў амаль В22 млрд. выдаткаваных з абласнога бюджэту. Такія сродкі дазволілі не толькі прывесці будынак у адпаведнасць з патрабаваннямі бяспекі, але і стварыць максімальна камфортныя ўмовы для навучальнага працэсу. Адноўлены дах, драўляныя перакрыцці, унутраныя сцены і падмуркі пад імі; зроблены мантаж сетак водаправода, каналізацыі, цеплаізацыі і іншае. У класах — самае сучаснае абсталяванне, як, дарэчы, і ў новым харчобку. Тэрыторыя школы знаходзіцца пад кантролем камер відавезання, а на ўваходзе усталявана электронная прапусканная сістэма.

Старшыня Гомельскага аблвыканкама Уладзімір ДВОРНІК на ўрачыстай лінейцы ў сярэдняй школе №4 Калінкавічы павіншаваў школьнікаў, настаўнікаў і бацькоў з Днём ведаў. Напярэдадні кіраўнік рэгіёна наведаў Гомельскі дзіцячы дом, дзе ўручыў выхаванцам, якія пойдучы ў першы клас, школьныя ранцы з пісьмовымі прыладамі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

ЛЯСЫ Ў БЯСПЕЦЫ

У краіне адменены рэжым павышанай гатоўнасці функцыянавання Дзяржаўнай сістэмы папярэджання і ліквідацыі надзвычайных сітуацый. Ён быў уведзены 5 жніўня.

Пра адмену «ў сувязі з нармалізацыяй метэаралагічнай абстаноўкі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» гаворыцца ў пасланове Савета Міністраў №836 ад 27 жніўня, якая была апублікавана на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале.

Як паведамлілі ў прэс-службе Міністэрства лясной гаспадаркі, за мінулы тыдзень у лясным фондзе не было зафіксавана ніводнага ўзгарання. З пачатку пажарнебяспечнага перыяду і на першы дзень верасня ў лясным фондзе Мінлясгаса адбылося 387 пажараў на агульнай плошчы больш за 171 гектар.

Сяргей РАСОЛЬКА.

АДНАЎЛЯЮЦА РЭЙСЫ АЎТОБУСАЎ НА КІЕЎ

У раскладзе руху аўтобусаў дзяржаўнага прадпрыемства «Мінсктранс» па міжнародных маршрутах у блэйшы час чакаюцца змены.

У прыватнасці, з 6 верасня прыпыняецца рух аўтобусаў па маршруце Мінск — Аэрапорт («Барыспаль») на рэйсы адпраўленнем з Мінска ад АВ «Цэнтральны» ў 1.00, ад АВ «Усходні» ў 1.20 па суботах (ад аэрапорта «Барыспаль» ў 2.20 па суботах, з Кіева ў 23.59, з Чарнігава ў 2.45 па нядзелях). З 5 верасня аднаўляецца рух аўтобусаў маркі «ІА3-251» па маршруце Мінск — Кіеў на рэйсы адпраўленнем з Мінска ад АВ «Цэнтральны» ў 22.00, ад АВ «Усходні» ў 22.45 па пятніцах (з Кіева ў 13.15 па суботах, з Чарнігава ў 16.10 па суботах) па дзейным на маршруце тарыфе. З 12 верасня адрываецца рух аўтобусаў па маршруце Мінск — Санкт-Пецярбург на новы рэйс адпраўленнем з Мінска ад АВ «Цэнтральны» ў 14.30 па пятніцах і нядзелях (з Санкт-Пецярбурга з 13 верасня ў 15.00 па суботах і панядзелках) па дзейным на маршруце тарыфе. З пачатку месяца адрываецца таксама продаж білетаў на сем месяцаў з Мінска да тарыфнага пункта «Брэст АВ» на аўтобусы, якія выконваюць рэгулярныя рэйсы па маршруце Мінск — Мюнхен адпраўленнем з Мінска ад АВ «Цэнтральны» ў 12.00 (без указання нумара месца ў білетце).

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПРАФТЭХУСТАНОВЫ ЧАКАЮЦЬ АБИТУРІЕНТАЎ

Як паведамляе прэс-служба Міністэрства адукацыі, у 160 установах прафтахадучкаў прадоўжана прыём дакументаў ад абітуріянтаў. Дакументы будучы прымацца да поўнага ўкомплектавання вучэбных груп, але не пазней чым да 15 верасня. Маладыя людзёй чакаюць у прафтахустановах, якія рыхтуюць кадры для машынабудавання, лёгкай прамысловасці, сельскай гаспадаркі і будаўніцтва.

Асобы, якія паступаюць у прафесійна-тэхнічныя ўстановы, павінны падаць у прыёмную камісію наступныя дакументы: завяву на імя кіраўніка, арыгіналы дакумента аб адукацыі, медыцынскую даведку аб стане здароўя, дакументы, якія пацвярджаюць іх права на льготы, 6 фотаздымак памерам 3 х 4 см і дакумент, які сведчыць іх асобу (для непалаўлетніх такім дакументам з'яўляецца пасведчанне аб нараджэнні).

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПАКУРАЖЫЛІСЯ НА 100 МІЛЬЁНАЎ РУБЛЁЎ

Затрыманы хулігані, якія ў ноч з 25 на 26 жніўня пашкодзілі больш за 30 аўтамабіляў у Маладзечне.

Прычым пацярпелі аўто, прыпаркаваныя як на вуліцы, так і ў дварах.

Па гэтым факце Маладзечанскім раённым аддзелам Следчага камітэта была заведзена справа па частцы 1 артыкула 339 Крымінальнага кодэкса — «хуліганства». Супрацоўнікі крымінальнага вышуку вылучылі некалькі версій, асноўная з якіх — хуліганская выхадка групы падлеткаў, адурманеных алкаголем або наркотыкамі.

У пятніцу вечарам аперацыйнікі Маладзечанскага РАУС атрымалі інфармацыю аб магчымым дачыненні да злачынства дзвюх маладых людзей 1993 і 1995 гадоў нараджэння, якія пражывалі ў Маладзечне і працавалі падсобнікамі ў будаўнічых фірмах.

У суботу раніцай адзін з іх быў затрыманы. Літаральна адразу прычэпілі прызналіся ва ўчыненым. Як высветлілася, напярэдадні ў аднаго з іх быў дзень нараджэння. Святанне зацягнулася на некалькі дзён. Пасля ўжывання спіртнога ў іх нарадзілася ідэя пакуражыцца. Яны на працягу больш чым дзвюх гадзін ішлі па начных вуліцах, білі шкло і фары ў аўтамашыны, якія трапляліся на шляху, скакалі па капотах і дахах. Па словах хуліганаў, аб наступствах яны не задумваліся. Сума прычыненых страт падлічваецца, але ўжо зараз відэачона, што яны перавысцілі 100 млн рублёў, паведамліла прэс-служба УУС Мінлабвыканкама.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ПАНДА ХОЧА ЕСЦІ БОЛЬШ

Жывёліна прыкінула сябарнай, каб атрымаць больш булчак і садавіны.

У заапарку горада Чэнду ў Кітаі адбылася радасная падзея: самка панды па мянушцы Ай Хін зацэжарала. Супрацоўнікі зварыцца вырашлі арганізаваць трансляцыю ходу яе цяжарнасці і родаў. Аднак тэлешоу прыйшлося адмяніць. Высветлілася, што хітрая панда толькі прыкінула сябарнай, каб атрымаць больш корму. Шасцігадовае Ай Хін дэманстравала ўсе прыкметы, характэрныя для пачатку цяжарнасці: у яе знік апетыт, яна стала менш рухаватая. Спецыялісты заўважылі нават змены гарманальнага фону. Аднак абследаванне паказала, што насамрэч панда не чакае малых.

Біблагі адзначаюць, што прытворныя цяжарнасці здараюцца ў панды і ў дзікай прыродзе. Але ў няволі жывёлы пачынаюць дэманстраваць характэрныя паводзіны, заўважаючы, што будучыя мамы знаходзяцца на асаблівым становішчы. Цяжарных самак у гадавальніку пераводзяць з агульных валяраў у асобнае памяшканне з кандыцыянерам. Яны атрымліваюць больш садавіны, булчак і бамбуку. Хітрыя панды разумеюць гэта і спрабуюць палепшыць якасць свайго жыцця.

Пасля таго як хітрая Ай Хін выкрылі, ёй прыйшлося вярнуцца ў агульны валяр.

Павел РУСАК, «Мінск—Навіны».

ПАД ВЫГЛЯДАМ ГАРЭЛКІ — СПІРТ З ВАДОЙ

Пракуратура Мінскай вобласці па матэрыялах упраўлення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі УУС Мінлабвыканкама распачала крымінальную справу ў дачыненні да жыхара Маладзечна за незаконную прафпрымальніцкую дзейнасць.

Мужчына не меў ліцэнзіі на ажыццяўленне рознічнага гандлю спіртнымі напоямі. Але гэта не стала перашкодай для продажу жыхарам горада і раёна спіртзмяшанай прадукцыі сумнеўнай якасці. Прычым яна разбавлялася вадой і прадавалася як гарэлка. У выніку гандляр суратамі за непрыяцельны перыяд часу атрымаў даход больш як 170 млн рублёў.

— За гэтак злычынства прадурдэджана крымінальна адказнасць да трох гадоў пазбаўлення волі, — канстатаваў пракурор аддзела пракуратуры Мінскай вобласці Павел МОЙСАК.

Па яго словах, працягваюцца мерапрыемствы па выяўленні і іншых асоб, што займаюцца незаконным гандлем суратнымі напоямі, паколькі яны наносць не толькі матэрыяльныя страты, але і непяпраўную шкоду здароўю сваіх жа грамадзян.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Меркаванне

САМІТ ЕС: ВЫНІКІ І ПЕРСПЕКТЫВЫ

Саміт Еўрасаюза, што адбыўся 30 жніўня 2014, меў даволі важнае значэнне як для будучыні Беларусі, так і для Расійскай Федэрацыі. Найбольш істотнае пытанне саміту было аб тым, ці ісці ЕС і ў далейшым па шляху нарошчвання санкцый супраць Расіі або перайсці да кардынальна новай палітыкі. Адной з задач беларускай знешняй палітыкі было дапамагчы як Расіі, так і Украіне ўрэгуляваць усе супярэчнасці, паколькі менавіта Украінская сітуацыя давала падставы для абмеркавання ў ЕС падобных крокаў.

Нагледзячы на тое, што сустрэча ў Мінску 26 жніўня была досыць плённай (Уладзімір Пуцін і Пётр Парашэнка аднавілі асабісты кантакт і абмяняліся думкамі аб перспектывах канца грамадзянскай вайны ва Украіне), на саміце Еўрасаюза было ўсё ж вырашана пайсці па шляху новых санкцый супраць Расіі.

Падчас самога мерапрыемства новая санкцыя абвешчана не была, аднак Пётр Парашэнка заявіў, што яны абмяркоўваліся і ўсё ж будуць уведзены. У якасці апошняга шанцу для Расіі пазбегнуць санкцый ім была агучана сустрэча ў Мінску 1 верасня (пасяджэнне трохбаковай кантактнай групы Украіна—АБСЕ—Расія), што зноў выводзіць Мінск у цэнтр вырашэння гэтай праблемы. Хоць і цяжка кажаць, што гэтак сур'ёзнае пытанне можа быць вырашана ў рамках адной мінскай сустрэчы.

На саміце было таксама зроблена дастаткова шмат рэзкіх заяў у адрас Расіі. Як адзначыў старшыня Еўракамісіі Жазэ Мануэл Барозу, «калі не будзе змен у паводзінах расійскага кіраўніцтва і мы не зможам прыйсці да сапраўднага палітычнага працэсу, я баюся, што далейшая эскалацыя можа не дзавольці аднавіць тыя адносіны, якія, як я лічу, у інтэрэсах большасці (краін-членаў) ЕС і Расіі. Пад гэтым я маю на ўвазе кропку незваро-

Акрамя гэтага, Федэрыка Магерыні вядомая як добры аналітык, зьялы разбірацца ў складаных пытаннях міжнародных адносін. А цяперашнія адносіны Беларусі з Еўрапейскім саюзам якраз і з'яўляюцца пытаннем такога кшталту.

ту». А прэзідэнт Літвы і зусім паведамліла прысутным, што Расія атакавала Украіну, і заклікала да паставак зброі Украіне.

Рэакцыя ЗША на расэнні саміту ЕС была цалкам прадказальнай. Прэс-сакратар Белага дома па нацыянальнай бяспецы Кейтлін Хэйдан заявіла: «Мы вітаем расэнне Еўрапейскага савета прадеманстраваць цвёрдала падтрымку суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці Украіны, а таксама падрыхтаваць для разгляду ў найбліжэйшыя дні далейшыя санкцыі».

Яшчэ адным важным вынікам саміту стала прызначэнне дзвюх новых найвышэйшых службовых асоб у іерархіі Еўрасаюза, што, уласна кажучы, і было галоўнай афіцыйнай мэтай мерапрыемства. Прэм'ер-міністр Польшчы Дональд Туск прызначаны старшынёй Еўрапейскага савета замест Хермана Ван Рампея, а міністр замежных спраў Італіі Федэрыка Магерыні стане новым вярхоўным прадстаўніком Еўрасаюза па замежных справах і віцэ-прэзідэнтам Еўракамісіі, змяніўшы на гэтай пасадзе брытанку Кэтрын Эштан.

У Польшчы пачаліся сур'ёзныя дыскусіі аб тым, што ж цяпер будзе з ліберальнай партыяй «Грамадзянская платформа», паколькі, на думку многіх, Дональд Туск з'яўляўся самым яркім прадстаўніком і знайсці раўнацэнную замену будзе вельмі няпрост. У пункту гледжання экспертаў, новыя прызначэнні ў ЕС маюць дваісты наступствы для Расіі. Прызначэнне на высокую пасадку прадстаўніцы Польшчы,

несумненна, з'яўляецца негатывам, улічваючы ўсе складанасці расійска-польскіх адносін. У дачыненні да Федэрыка Магерыні дамінаючымі з'яўляюцца высновы, што Масква больш выйграла, чым прайграла, паколькі італьянка сімпатызуе Маскве, што, дарэчы, доўга пераходзіла яе прызначэнню на гэтую пасадку. Што тычыцца наступстваў новых прызначэнняў для Беларусі, то яны досыць падобныя. На жаль, з польскімі палітыкамі, нягледзячы на непасрэднае суседства нашых краін, нам доволі складана дамовіцца. Не скажаць, што Беларусь не робіць спроб (адной з іх з'яўляецца нядарны візіт міністра замежных спраў Беларусі Уладзіміра Макея ў Варшаву), але, як правіла, вывесці адносіны на стабільна пазітыўны ўзровень складана.

У дачыненні да Федэрыка Магерыні несумнеўным плюсам з'яўляецца яе італьянскае паходжанне. Калі яе папярэдніца ў галіне прадстаўніцтва знешняй палітыкі ЕС, баранеса Кэтрын

НАСТАЎНІК, ПАДРЫХТУЙ НАСТАЎНІКА!

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

У дзесяцікласнікаў 20-й сталічнай гімназіі будзе як мінімум два гады, каб зразумець, ці можа педагогіка стаць іх прызначэннем. Менавіта ў гэтай навуцальнай установе Беларускай дзяржаўнай педагогічнай універсітэту адраджае профільныя педагогічныя класы...

Выступаючы напярэдадні новага навуцальнага года перад педагогічнай грамадскасцю сталіцы, міністр адукацыі Сяргей Маскевіч з сумам канстатаваў, што сталічныя ўстановы адукацыі не займаюцца ўзнаўленнем кадраў. Настаўнікі не думаюць над тым, хто прыйдзе ім на змену. А гэта вялікі грэх, калі настаўнік не арыентуе, не агітуе сваіх вучняў за прафесію педагога. Задача настаўніка — вырастаць другога настаўніка.

Прынамсі, у 20-й мінскай гімназіі сёння працуюць 10 педагогаў, якія раней скончылі гэтую навуцальную ўстанову. Справа ў тым, што ў 1990-я гады ў 176-й мінскай школе (якая пазней была пераўтворана ў 20-ю гімназію) ужо дзейнічалі фізіка-матэматычныя і філалагічныя педагогічныя класы. І сёння іх выпускнікі працуюць у роднай школе, але ўжо ў якасці педагогаў. Дырэктар гімназіі Леанід Абрамаў узначылае гэту ўстанову 25 гаду, і зусім не дзіўна, што менавіта яму даверылі важную місію — адрадзіць у школах профільныя педагогічныя класы і супрацоўніцтва з БДПУ. Пра тое, якая ўвага надаецца гэтай падзеі, можна было зразумець па колькасці высокапастаўленых асоб з Міністэрства адукацыі і Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама, якія прыйшлі ў апошнюю жывёную суботу на сустрэчу з вучнямі педагогічных класаў. Ну і, зразумела, не маглі прапусціць гэтае свята доктары факультэтаў Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта на чале з яго рэктарам Алесандрам Жуком. Больш за тое, у 20-й гімназіі высадзілі сапраўдны дэсант — з самых таленавітых і знаходлівых студэнтаў БДПУ, якія паспрабавалі даказаць школьнікам на ўласным прыкладзе, якіх разнастайным і цікавым можа быць яе

Рэктар БДПУ, прафесар Аляксандр Жук разам з дзесяцікласнікамі гартэе газету «Настаўнік», якую выпускаюць на ўніверсітэце.

ўніверсітэце жыццё па-за вучэбнымі заняткамі: яны спявалі, танцавалі і жартавалі са сябрамі. — Настаўнікі. Што стаіць за гэтым словам? — звярнуў да дзесяцікласнікаў рэктар БДПУ імя Максіма Танка, прафесар Аляксандр Жук. — Гэта і выдатны псіхолаг, і выбітны паэт, і вялікі акцёр, але, самае галоўнае, незамыслены памочнік у жыцці і сапраўдны сябар. Ва ўсе часы настаўнікі былі носьбітамі высокай маральнасці, культуры і адданасці сваёй справе. Настаўнік увавасабляў сабой мудрасць, бескарысліваць і вернасць доўгу. Раней перад настаўнікам здымаў капляюш. Але ў апошнія гады ён перастаў быць героем кнігі і тэлеперадач. Не магу прыгадаць нашумелага на чале з яго рэктарам Алесандрам Жуком. Больш за тое, у 20-й гімназіі высадзілі сапраўдны дэсант — з самых таленавітых і знаходлівых студэнтаў БДПУ, якія паспрабавалі даказаць школьнікам на ўласным прыкладзе, якіх разнастайным і цікавым можа быць яе

дагагічных калектываў і для нашых універсітэтаў, якія рыхтуюць кадры для навуцальных устаноў. Першым на шлях адраджэння профільных педагогічных класаў стаў Мінск. Але, хаця запэўнілі, што гэта не разавая акцыя, а хутэй, першы ластаўка, — падкрэсліў у сваёй прамове намесніка міністра адукацыі Васіля БУДКЕВІЧ. — Няма нічога лепшага для настаўніка, калі яго вучні пойдучы за яго следам.

На базе 20-й гімназіі былі створаны чатыры педагогічныя класы фізіка-матэматычнага і філалагічнага профілюў для 104 вучняў. На працягу двух гадоў побач з настаўнікамі гімназіі заўсёды будучы прысутнічаў і выкладчыкі БДПУ. Яны будучы выкладаць гімназістам асобныя тэмы на паглыбленым

Будзь у курсе!

У Міністэрстве адукацыі разглядаецца магчымасць прадставіць права паступлення без экзаменаў на педагогічны спецыяльнасці фізіка-матэматычнага профілю таксама пераможцам другога тура рэспубліканскіх школьных алімпіяд з адзнакай ССНУ і прафесійна-тэхнічных навуцальных устаноў, а таксама пераможцам трэцяга, абласнога, тура рэспубліканскіх алімпіяд па вучэбных прадметах.

Дырэктар 20-й гімназіі Леанід АБРАМАЎ стаў першым удадальнікам кепкі і майкі з сімволікай «100 гадоў БДПУ».

зуройні, прадводзіць факультатывыя заняткі, рыхтаваць гімназістаў да ўдзелу ў алімпіядах, турнірах, конкурсах навукова-даследчых работ. З'яўляцца школьным матэматыкаў, фізікаў, хімікаў.

Акрамя таго, выкладчыкі ўніверсітэта пазнаёмяць гімназістаў з асновамі педагогікі і псіхалогіі, дапамогуць ім выявіць і развіць іх здольнасці, і бадай што самае галоўнае — абудзіць інтарэс да прафесіі педагога.

— Два гады вашага жыцця будучы напоўнены самымі яркімі падзеямі, — паабяцаў Аляксандр Жук. — Запрашаем вас у БДПУ — вышэйшую навуцальную ўстанову са 100-гадовымі традыцыямі!

Вы таксама можаце далучацца да мерапрыемстваў, прысвечаных нашаму юбілею. Ва ўніверсітэце аб'яўлены конкурс на лепшы відэаролік пра настаўніка працягласцю ад 30 секунд да 5 хвілін. Прыдумайце арыгінальны сюжэт. Можна далучыцца і да конкурсу на лепшы слоган, прысвечаны 100-годдзю ўніверсітэта, або на лепшае сачыненне пра настаўніка. Аўтары лепшых творчых работ атрымаюць ноўтбукі і планшэты. Спадзяюся, што праз два гады вы не расчаруецеся ў здзеісным выбары і пойдзеце далей — станцеце нашымі студэнтамі!

Аляксандр Жук уручыў іх педдагогам унікальнае выданне — кнігу «Педагогіка ў афарызмах і выслоўях». І патлумачыў: «Вы не знойдзеце яе ў кнігарнях. Аўтары гэтай кнігі — прадстаўнікі педагогічнай дынастыі. Бацька і сын: прафесар БДПУ Віктар Уладзіміравіч Чэчат і дацэнт БДУ Чэчат Віктар Віктаравіч».

Рэктар педагогічнага ўніверсітэта падзяліўся таксама і планами на будучыню. Расказаў, што на базе ўніверсітэта будзе дзейнічаць рэспубліканская вочна-заочная гімназія, куды запрасяць самых матываваных вучняў, якія цікавяцца педагогічнай прафесіяй: ім на асенніх, зімовых і вясенніх канікулах пачытаюць лекцыі па педагогіцы, псіхалогіі, сацыяльнай рабоце, расказаў пра праграмнасці і нюансы педагогічнай прафесіі. Магчыма, адкрыцца і ўстанова дашкольнай адукацыі, дзе выхавальнікамі і псіхолагамі змогуць працаваць студэнты ўніверсітэта. Так што сістэма бесперапыннай адукацыі будзе рэалізоўвацца на практыцы. А ў перспектыве кожны рэгіянальны ўніверсітэт пачне ствараць педагогічныя класы, а потым і педагогічныя гімназіі.

Дырэктар 20-й гімназіі Леанід АБРАМАЎ, які, між іншым, таксама не застаўся без падарункаў і стаў першым удадальнікам кепкі і майкі з сімволікай «100 гадоў БДПУ», вельмі трапна заўважыў:

— Калі моладзь стаіць на парозе жыцця, яшчэ рана гукаць фанфарам. Маладым людзям яшчэ трэба будзе вызначыцца з жыццёвым шляхам, атрымаць якасную і годную адукацыю. Безумоўна, хочацца, каб гэта была педагогічная адукацыя... Але я вельмі жадаю вам усім пацукі гэтыя фанфары, калі вы станцеце Настаўнікамі з вялікай літары.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Беларуская школа ў новым навуцальным годзе

1 верасня пачынаюцца заняткі для амаль 2 млн навуцэнцаў і студэнтаў Беларусі.

За школьную парту ў 2014/2015 навуцальным годзе сядуць больш як 930 тыс. чалавек (2013/2014 навуцальны год - 915,2 тыс.), у тым ліку:

- першакласнікаў звыш 104 тыс. (2013/2014 навуцальны год - 99,6 тыс.),
- дзевяцікласнікаў 89 тыс. (2013/2014 навуцальны год - 89 тыс.),
- адзінаціцікласнікаў 54,9 тыс. (2013/2014 навуцальны год - 55,1 тыс.).

Па традыцыі навуцальны год падзелены на чатыры чвэрці:

2014			
верасень	кастрычнік	лістапад	снежань
П 1 8 15 22 29	П 6 13 20 27	П 13 20 27	П 1 8 15 22 29
В 2 9 16 23 30	В 7 14 21 28	В 4 11 18 25	В 2 9 16 23 30
С 3 10 17 24	С 1 8 15 22 29	С 5 12 19 26	С 3 10 17 24
Ч 4 11 18 25	Ч 2 9 16 23 30	Ч 6 13 20 27	Ч 4 11 18 25
П 2 9 16 23 30	П 3 10 17 24 31	П 7 14 21 28	П 5 12 19 26
С 6 13 20 27	С 4 11 18 25	С 8 15 22 29	С 6 13 20 27
В 7 14 21 28	В 6 12 19 26	В 9 16 23 30	В 7 14 21 28

2015			
студзень	люты	сакавік	красавік
П 5 12 19 26	П 2 9 16 23	П 2 9 16 23 30	П 6 13 20 27
В 6 13 20 27	В 3 10 17 24	В 3 10 17 24 31	В 7 14 21 28
С 7 14 21 28	С 4 11 18 25	С 4 11 18 25	С 1 8 15 22 29
Ч 8 15 22 29	Ч 5 12 19 26	Ч 5 12 19 26	Ч 2 9 16 23 30
П 2 9 16 23 30	П 6 13 20 27	П 6 13 20 27	П 3 10 17 24
С 3 10 17 24 31	С 7 14 21 28	С 7 14 21 28	С 4 11 18 25
В 4 11 18 25	В 1 8 15 22	В 1 8 15 22	В 5 12 19 26

2015			
май	чэрвень	ліпень	жнівень
П 4 11 18 25	П 1 8 15 22 29	П 6 13 20 27	П 3 10 17 24 31
В 5 12 19 26	В 2 9 16 23 30	В 7 14 21 28	В 4 11 18 25
С 6 13 20 27	С 3 10 17 24	С 1 8 15 22 29	С 5 12 19 26
Ч 7 14 21 28	Ч 4 11 18 25	Ч 2 9 16 23 30	Ч 6 13 20 27
П 1 8 15 22 29	П 5 12 19 26	П 3 10 17 24 31	П 7 14 21 28
С 2 9 16 23 30	С 6 13 20 27	С 4 11 18 25	С 1 8 15 22 29
В 3 10 17 24 31	В 7 14 21 28	В 5 12 19 26	В 2 9 16 23 30

Для навуцэнцаў I-II класаў прадураджаны дадатковыя канікулы з 16 па 22 лютага.

Крыніца: Міністэрства адукацыі Беларусі. © Інфаграфіка БЕЛАТА

Зусім як дарослы

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

Верагодна, што поўныя арганізацыі гандлю і сэрвісу, звязаныя са сферай адукацыі, будучы прапануюць спецыяльныя зніжкі па гэтай картцы.

Нагадаем, што праект быў распрацаваны сумесна з Міністэрствам адукацыі, Нацыянальнай акадэміяй навук і Дзяржаўным камітэтам па навуцы і тэхналогіях і запущаны ў верасні 2013 года для апрабачы на базе некалькіх сталічных школ. «Картка навуцэнца» мае магнітную паласу, унікальны штрык-код і бескантактны чып. На картку таксама нанесены фотаздымкі трымаўніка. Картка афармляецца ў якасці дадатковай да рахунку аднаго з бацькоў, а з 14-гадовага ўзросту можа быць аформлена з асобным рахункам.

Як гаворыць Дар'я Іванюта, навуцэнца гімназіі № 39 горада Мінска, якая карыстаецца прадуктам ужо паўгода, картка вельмі зручная: «Я адчула сябе як дарослая. Мне не патрэбны кашалек. Працуе як звычайная плацежная картка: на яе можна пакласці грошы, аплаціць пакупкі ў крамах альбо разлічыцца за абед у школе».

Дарчы, бацькам прыходзіць СМС на тэлефон, калі іх дачка або сын адзначаюць у школе і калі выходзяць з яе. Акрамя таго, у бацькоў ёсць магчымасць устанавіць забароны на зніжкі навуцэнцаў.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

САМЫЯ ДАРАГАЯ ПАДРУЧНІКІ — У СТАРШАКЛАСНІКАЎ

Міністэрствам адукацыі зацверджаны памер платы за карыстанне школьнымі падручнікамі ў 2013/2014 навуцальным годзе. Які ў папярэдняй гады, бацькі будучы аплачваюць толькі 50% ад кошту падручнікаў.

Для першакласнікаў карыстанне камплектам падручнікаў будзе каштаваць 35700 рублёў. Для вучняў 2-х класаў — 28300 рублёў, для 3-х класаў — 54200 рублёў, для 4-х — 59 тысяч рублёў, для 5-х — 72300 рублёў, 6-х — 44300 рублёў, 7-х — 47400 рублёў, 8-х — 48300 рублёў, 9-х — 67500 рублёў, 10-х — 83700 рублёў і 11-х — 83500 рублёў.

У адпаведнасці з Кодэксам аб адукацыі, ад унясення платы за карыстанне падручнікамі вызваляюцца: навуцэнцы санаторных школ-інтэрнатаў, спецыяльных вучэбна-выхавальных і спецыяльных лячэбна-выхавальных устаноў адукацыі, асобы з асаблівацімі псіхфізічнага развіцця; дзеці-сіроты і дзеці, якія засталіся без бацькоўскай апекі; дзеці-інваліды ва ўзросце да 18 гадоў і інваліды з дзяцінства; асобы, якія засвойваюць эмаг адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, хворыя на анкалагічныя захворванні ці хворыя на туберкулёз; дзеці з сем'яў, якія ў адпаведнасці з заканадаўствам атрымліваюць дзяржаўную дапамогу на дзяцей ва ўзросце, старэйшым за 3 гады; навуцэнцы з сем'яў, у якіх адзін ці абодва бацькі з'яўляюцца інвалідамі I ці II груп, і некаторыя іншыя катэгорыі.

Для навуцэнцаў са шматдзетных сем'яў (трое і больш дзяцей) плата за карыстанне падручнікамі і вучэбнымі дапаможнікамі зніжаецца на 50% ад вызначанай платы.

У ПАЧАТКОВАЙ ШКОЛЕ ЗАСТАЛІСЯ БЯСПЛАТНЫЯ СНЯДАНКІ

Ніякіх змяненняў у арганізацыю харчавання навуцэнцаў, якія атрымліваюць агульную сярэдняю адукацыю (I — XI класаў) і спецыяльную адукацыю на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі, з 1 верасня ўзнікнуць не будзе, паведамілі ў Міністэрстве адукацыі.

Справа ў тым, што напярэдадні навуцальнага года хадзілі чуткі, што харчаванне пэўных катэгорый дзяцей (у прыватнасці, вучняў пачатковай школы) пайройдзе на платную аснову.

— Як і раней, харчаванне школьнікаў будзе ажыццяўляцца ў адпаведнасці з Палажэннем аб арганізацыі харчавання навуцэнцаў, зацверджанае пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 21 лютага 2005 года № 177, — патлумачыў у галюўнай адукацыйным ведамстве. — У згаданым палажэнні вызначаны катэгорыі навуцэнцаў, якім прадстаўляецца бясплатнае аднаразавае харчаванне за кошт сродкаў рэспубліканскага ці мясцовых бюджэтаў.

У прыватнасці, за кошт сродкаў бюджэту харчуюцца ва ўстановах адукацыі дзеці з малазабяспечаных сем'яў, дзеці з сем'яў, у якіх адзін ці два бацькі з'яўляюцца інвалідамі I ці II груп, дзеці, якія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, вучні 1-4-х класаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі і 5-11-х класаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, якія пражываюць у сельскіх населеных пунктах, вучні спецыялізаваных спартыўных класаў і некаторыя іншыя катэгорыі.

«ПАДЗЕМНЫ» ГАНДАЛЬ: ЗРУЧНАСЦЬ АБО БЯСПЕКА?

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

На станцыю метро «Каменная Горка» прыходзіць за два дні да прызначанага старшынёй гарадской адміністрацыі тэрміну. Аказалася, што раўнавага адміністрацыя загад ужо выканала: ні ў падземным пераходзе, ні на выхадах з яго не знайшлася ніводнай бабুলі з памідорамі, бульбай ці яблыкамі, як гэта бывае звычайна. Рэцэпты некалькіх кіёскаў адмыслова адбрулі і надпісаў (магчыма, таксама ў адпаведнасці з загадамі?) прадаўцы. Яны і распавялі, што гандляры «па-за законам» зніклі адносна днём раней, і з таго часу скрыні з вясковымі прадуктамі тут больш не з'яўляліся.

Не зрабілі адкрыцця: пераходы без кропак стыхійнага гандлю сапраўды выглядаюць больш эстэтычна. Тут з'явілася прастора, скрыні гандляроў не замінаюць руху. І калі праблему пад зямлёй можна лічыць вырашанай, то ўверсе ёсць над чым працаваць. Праблема ў тым, што выхад у бок мікрапраёна «Чырвоны Бор», побач з якім зараз вядзецца будоўля, у час пік становіцца для мінчан сапраўдным выпрабаваннем. Агароджа, якая аддзяляе будоўлю ад прыпынку грамадскага транспарту, а таксама кіёскі «Белсаюздрука» і «Мінсктранса» «з'ядаюць» шмат прасторы. Нават у сярэдзіне працоўнага дня людзям прыходзіцца стаяць на дарожцы да будоўнічнага перамаўжы, бо на самім прыпынку банальна няма месца. Пасажыры ў апошні момант бегуць да транспарту, які прыбывае, штурхаючы адно аднаго...

Але вяртаемся да праблемы з незаконным гандлем. Пытаемся ў мінчан і гасцей сталіцы, ці заўважылі яны адсутнасць звыклых кропак каля станцыі.

пенсія (атрымліваю 1,8 мільёна рублёў), хаця ўсё жыццё адпрацавала памочнікам выхавальніка ў дзіцячым садку.

Жанчыны сыходзяцца ў думцы, што найлепшым выйсцем для прадаўцы і пакупніку былі б пабудовы бясплатных пляцовак пад міні-рынкі ў кожным мікра-раёне. З аднаго боку, гэта аблегчыла б гараджанам доступ да «хатняй» садавіны, з другога — вырашыла б праблему незаконнага гандлю ў пераходах.

Зараз жа для такіх, як наша геранія Наталля, існуе іншае выйсце — бясплатныя месцы на рынках. Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў адміністрацыях Камяроўскага і Заходняга рынкаў сталіцы, цяпер працэдура атрымання такога месца максімальна спрошчаная. Для таго, каб распахнаць гандаль садавіны і агароднінай у паласнага ўчастка, дастаткова прыйсці да адміністрацыі рынку з пенсійным пасведчаннем або пасведчаннем аб інваліднасці. Спецыялісты праверяць тавар і, калі ён адпавядае ўсім нормам (агульная вага не павінна перавышаць 20 кілаграмаў, агародніна павінна быць вырашанай у нас), выдзяляць пенсінеру гандлёвае месца. На Камяроўскім рынку такім спосабам штодзень карыстаецца ад 15 да 25 чалавек.

Увогуле, сітуацыя з гандлем каля станцыі метро чымсьці нагадвае колішнюю гісторыю са сталічнымі кіёскамі. Пакупнікам так было зручна, прадаўцам — прыбыткова. Незадаволенасць пасля закрыцця кіёскаў даволі хутка сышла на нуль, і многа і згадваліся, што такая мера сапраўды змяніла вобраз горада да лепшага. А набыць вядзьмак на прыпынках ці ў вялікіх крамах — усяго толькі справа звычкі.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

Каля «Інстытута культуры» таксама «чыста».

Фота Наталі АСКОЎСКАЙ

На Мальце прагучыць беларуская мова

СПЯВАЦЬ НА ЁЙ БУДЗЕ ПРАДСТАЎНІЦА НАШАЙ КРАІНЫ НА ДЗІЦЯЧЫМ «ЕЎРАБАЧАННІ»

14-гадовая мінчанка Надзея Місякова перамагла ў нацыянальным адборачным туры — рэспубліканскім конкурсе «Песня для «Еўрабачання». Менавіта яе прызналі лепшай з 10 фіналістаў, якія прадставілі свае выступленні 29 жніўня ў прамым эфіры «Беларусь 1».

Хоць, варта зазначыць, лёгкім і адназначным гэта рашэнне не было. Кожны з 11 канкурсантаў (9 салістаў і адзін дуэт) па-свойму вылучаўся і меў сваю запамінальную «фішку» ў выступленні. Аднак паводле сістэмы галасавання 50/50 на канчатковы вынік уплываюць і глядачы, і прафесійнае журы, таму разыходжанні ў ацэнках часам былі вельмі значнымі. Так, лідара глядацкага галасавання Уладзіслава Дарашэвіч (юная спявачка набрала больш за 5 тысяч галасоў, якія трансфармаваліся ў 12 балаў) судзілі ацанілі ўсяго 1 балам, затое Алену Штоўу і Надзею Місякову, якім глядачы паставілі толькі 4 і 3 адпаведна, журы адзначыла высокімі баламі — 10 і 12.

Пасля выступаўнага ацэнка нічога не працягнулася, затое хваляванне канкурсантаў дагннула апагею, бо аднолькавую колькасць суккупных балаў набралі адразу некалькі фіналістаў — Ганна Заіцава, Павел і Ксенія Лашчэўскія і Надзея Місякова. «Якая знаёмая сітуацыя! — не стрываў здзіўлення і адзін з вядучых шоу, удзельнік «Еўрабачання-2014» Тэа. — Як тут не хвалявацца! Паводле правілаў конкурсу, у такім выпадку, калі два і больш удзельніц набіраюць роўныя балы, судзіць дадатковым адкрытым галасаваннем вызначаюць пераможцу. І толькі пасля гэтага непрацягла лага падліку выявілася, што найбольш моцнай журы палчыла беларускамоўную песню «Сокал» — менавіта яна прынесла Надзеі Місяковай шчаслівы бліццэц на Мальту.

Да слова, нашы удзельнікі дзіцячага «Еўрабачання» неаднаразова прадставілі на міжнародным конкурсе менавіта беларускамоўныя песні (у адрозненне ад дарослага шоу, дзе песня на беларускай мове яшчэ не гучала ніводнага разу). Вось і Надзея, прыслухаўшыся да меркавання прафесіяналаў, пераключыла першапачаткова рускамоўную песню на родную мову — і не памылілася. Нумар юнай артысткі, да таго ж, зроблены ў стылізаваных «пад фальк» строях і з выкарыстаннем адмысловых інструментаў — чымсьці гэтак пастаноўка нагадвае пераможніцу нумар украінкі Русланы на дарослым «Еўрабачанні» дзесяцігадовай даўніны. Словы і музыку конкурснай песні дзяўчына напісала сама, а сучасную аранжы-

Фота БЕЛТА.

роўку кампазіцыі дапамог зрабіць беларускі артыст Uzari.

Сама Надзея — таксама не навічок, а ўжо вопытная і загартаваная «баец» сцэны. У свае 14 гадоў дзяўчына мае ў карбонцы дасягненні ў шэрагу перамог на конкурсах «Зямля пад белымі крыламі», «Маладзічок», «Крымскія хвалі», «Новыя імёны», «Кубак Еўропы», паспяхова выступіла ў рэспубліканскім радыёконкурсе «Маладыя таленты Беларусі» і тэлепраекце «Я спяваю». Вакалам Надзея Місякова займаецца ў ансамблі «Заранка» (Нацыянальны цэнтр музычнага мастацтва імя У. Мулявіна, эстрадная майстэрня Васіля Сянькова). Дарога ж на дзіцячае «Еўрабачанне» перад юнай спявачкай адкрылася з трэцяй спробы — у 2012 годзе ў складзе вакальнага гурта, а летась сёлета Надзея таксама даходзіла да фіналу нацыянальнага адбору, але высокага месца не заняла.

Нагадаем, сёлета дзіцячы конкурс песні «Еўрабачанне» ўпершыню пройдзе на Мальце, на пляцоўцы былого суднабудаўнічага завода

ЗЯМЛЯ ПАД МІНСКАМ. ПОПЫТ МАКСІМАЛЬНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Спачатку арганізатары разлічалі, што самым папулярным лотам тут будзе зямельны ўчастак у Калодзішчах. На яго было пададзена ажно 15 заяў. Удзельнік тваргоў зусім не збытанжыла тое, што ўчастак зарос лесам і для яго распрадоўкі і асваення спатрэбяцца дадатковыя грошы. Зямельны ўчастак плошчай 14 сотак і без камунікацый быў прададзены за 482 млн рублёў.

А вось другім па папулярнасці стаў менавіта зямельны ўчастак у Ратамцы Ждановіцкага сельсавета: на яго было пададзена 11 заяў. Аналітыкі адзначаюць, што нікога занатад зайздроснага тут не праланоўвалася. Размешчаны ў нізіне, на месцы былога вадаскідду з суседніх участкаў, ды і не мае камунікацый. Плошча участка таксама не ўражае — звычайныя 0,11 гектара. Тым не менш пры пачатковай цане ўчастка 217 мільёнаў рублёў ён быў прададзены за 681 мільён (65 тысяч долараў). Па такой высокай цане стандартныя ўчасткі ў Ждановіцкім сельсаеве яшчэ не прадаваліся. Нагадаю, што гэтым летам на другасным рынку жыллёвай нерухомасці сталіцы за такія грошы можна было набыць «слабенькую» па якасці двухкавяўную кватэру.

Прынамсі, Ждановіцкі сельсавет выстаўляў на аўкцыён яшчэ адзін ўчастак — у вёсцы Каменная Горка па вуліцы Кветкавай. Участак 0,11 гектара з электрычнасцю і газам меў на таргах самую высокую стартваю цану — 456 млн рублёў. За дарагі лот змаліліся толькі два прэтэндэнты. Ужо на трэцім кроку аўкцыёну гэтая зямля на Кветкавай была рэалізавана за 607 млн рублёў (58 тысяч долараў).

Амаль у тры разы павялічылі стартавы кошт лота ўчастак удзельнік аўкцыёну, якія збіраліся набыць частку зямлі ў вёсцы Чарыж Барануцкага сельсавета. Тут 14 сотак без камунікацый прадалі за 571 млн рублёў (55 тысяч долараў). Танней на тысячу «зялёны» прадалі 15 сотак з усімі камунікацыямі ў вёсцы Охноўка Калодзішчанскага сельсавета — ён рэалізаваны за 565 млн рублёў (54 тысячы долараў). Нядрэнныя таргі прайшлі і па участку 0,10 гектара з электрычнасцю і водаправодам у Заслаўі. На лот прэтэндавалі 8 заяўнікаў. Пры пачатковай цане ўчастка 95 мільёнаў рублёў ён прададзены за 246 млн рублёў (23,6 тысячы долараў).

Практычна ў два разы падчас таргоў вырасла цана на ўчастак 0,12 гектара з электрычнасцю і газам у вёсцы Чачкава Горанскага сельсавета. Сума прадажу складала 174 млн рублёў (16,6 тысячы долараў).

Лашанскі сельсавет выстаўляў на аўкцыён частку 0,10 гектара з электрычнасцю і водаправодам у вёсцы Гарошкі, які быў прададзены за 165 млн рублёў (16 тысяч долараў). За 15 тысяч долараў рэалізаваны ўчастак 0,15 гектара без камунікацый у вёсцы Валіцкоўшчына Самахвалявіцкага сельсавета. Актыўныя таргі прайшлі па участку 0,15 гектара без камунікацый у Хацэжыне. Пачатковы кошт лота падчас таргоў павялічыўся ў 2,5 раза — з 200 мільёнаў рублёў да 515 мільёнаў рублёў (49 тысяч долараў). На лот былі пададзены 4 заявы.

Больш чым у пяць разоў падчас аўкцыёну павялічылася цана на ўчастак 0,12 гектара з электрычнасцю ў вёсцы Рогова Шаршунскага сельсавета. Пры пачатковай цане 22 млн рублёў лот рэалізаваны за 122 млн рублёў (12 тысяч долараў).

А самы танны лот на аўкцыёне быў прададзены ў Юзэфюўскім сельсаеве, дзе 13 сотак з электрычнасцю ў вёсцы Мацкі адшукаў сабе новага гаспадара за 80 млн рублёў (8 тысяч долараў). Тут пачатковы кошт лота склаў 31 мільён рублёў.

Сяргей КУРКАЧ.

Горка

ВЫП'ЕМ ЗА «ТЫДЗЕНЬ ЦВЯРОЗАСЦІ»?

Якімі павінны быць новыя стратэгіі антыалкагольнай барацьбы

У нашай краіне ідзе пастаянная барацьба за цвярозы лад жыцця. Шматлікія акцыі, лекцыі, плакаты, паразвешаныя ў паліклініках... Забаронена прадаваць спіртное ў дні выпускных балаў (праўда, школьнікі, ведаючы пра гэта, закупляюцца за некалькі дзён да ўрачыстай падзеі). «Тыдні цвярозасці» ўводзяцца ў раён (але алкаголь ідзе нарасхват напярэдні такога «тыдня»). Кажуць, дзяржава атрымлівае вялікі прыбытак ад рэалізацыі алкагольнай прадукцыі. Ці так гэта на самой справе? І якія праграмы прапануюць спецыялісты, каб усё ж такі людзі менш співаліся? Давайце разбярэмся.

ДЗЯСЯТКІ ТЫСЯЧ ЖЫЦЦЯЎ, ЯКІЯ МЫ СТРАЦІЛІ

Эксперты аднадушныя: праблема ёсць, і праблема сур'ёзная. «У Беларусі ад прамых прычын, звязаных з алкаголем, за апошнія 20 гадоў памерлі каля 67 тысяч чалавек», — кажа загадчык сектара сацыяльна-працоўных адносін і дэмаграфіі Інстытута эканомікі НАН Беларусі Анастасія БАБРОВА. А загадчык 21-га наркалагічнага рабілітацыйнага аддзялення РНПЦ псіхічнага здароўя Уладзімір ІВАНОЎ расшыфроўвае: «Гэта — толькі смяротнасць ад вострага такічнага атручвання з-за перадазіроўкі алкаголю». І дадае: «На самой справе сю-

ды трэба яшчэ ўключыць значную частку самагубцаў. У нашай краіне прыкладна тры тысячы чалавек у год заканчваюць жыццё самагубствам — з іх 80% знаходзяцца ў стане алкагольнага ап'янення. Як мінімум 50% выпадкаў цырозу печані таксама звязана з алкагалізмам. У спецыялістаў нават ёсць формула, па якой разлічваецца ўзровень алкагалізацыі насельніцтва — яна звязана з колькасцю цырозу. Дадайце сюды выпадкі артрэрыяльнай гіпертанзіі, хранічнага панкрэатыту, інсульты, эпілепсію... І я ўжо не кажу пра тысячы няшчасных выпадкаў, якія рэгіструюцца ў нашай краіне штогод і якія, на жаль, як высвятляецца пасля, таксама звязаны з п'янствам, — пра атручванні, падзенні з вышыні, паталенні. Не кажу і пра злачынствы, якія былі здзейснены на алкагольнай глебе...»

Ніякіх новых мер выдумляць не трэба. Усё ўжо вынайджана і даказала сваю эфектыўнасць. Трэба скараціць вытворчасць і збыт алкаголю да 8 л на чалавека.

Дэмаграфы называюць такія маштабы заўчаснай смяротнасці «дэмаграфічным марнатраўствам», бо ўсё гэтыя смерці можна было прадухіліць. Але гэта не праблема медыкаў — гэта грамадская праблема і адказнасць.

«Ніякіх новых мер выдумляць не трэба. Усё ўжо вынайджана і даказала сваю эфектыўнасць. Трэба скараціць вытворчасць і збыт алкаголю да 8 л на чалавека.»

эфектыўнасць, — лічыць Анастасія Баброва. — Трэба скараціць вытворчасць і збыт алкаголю да 8 л на чалавека. Калі значна скараціць аб'ём вытворчасці гарэчкі, смяротнасць мужчын можа скараціцца на 14%, жанчын — на 3%. Ва ўмовах дэпапуляцыі гэта такі бонус, якім мы не можам грэбаваць. Бо нам трэба не толькі павышаць нарадзальнасць, але і паніжаць смяротнасць. Мы паспяхова спраўляемся з дзіцячай смяротнасцю, але з працаздольным насельніцтвам — бяда. Таму неабходна сканцэнтравана абмежаванні збыту алкаголю, і перш за ўсё моцнага, сярод насельніцтва».

ЗАКЛІКАЦЬ ДА АДКАЗНАСЦІ ВЫТВОРЦАЎ?

Гэтыя высновы выкладзены ў працы «Эканамічная ацэнка дэмаграфічных праблем, звязаных з алкагалізмам», дзе, між іншым, указана, што сукупная шкода ад злужывання алкаголем адзначаецца ў пэрахах ад 1% да 5% ВУП. Гэта вялікія лічбы!

Так што лічыць, што вытворчасць і рэалізацыя алкагольнай прадукцыі выгадна дзяржаве — велізарная памылка: атрыманыя даходы — гэта кропля ў моры ў параўнанні з эканамічнымі наступствамі заўчаснай смяротнасці насельніцтва ад хвароб, звязаных з ужываннем алкаголю, няшчасных выпадкаў і траўмаў на вытворчасці. На плечы дзяржаўнага бюджэту кладзецца дарагое лячэнне алкагольнай залежнасці ў людзей. Так што шырока-маштабныя кампаніі па барацьбе за цвярозасць неабходныя.

Іншая справа, што прынятыя сёння на ўзбраенне формы даюць малы практычны вынік. Значыць, неабходна пераглядаць стратэгію.

— Пачынаючы з 2000 года, былі прыняты тры антыалкагольныя праграмы, але ні адна з іх не прадугледжвала рэальнага зніжэння аб'ёму алкаголю, які вырабляецца, — кажа Уладзімір Іваноў. — Адзінае — з 1 студзеня 2013 года забаронена вытворчасць і рэалізацыя ардынрных пладова-ягадных він («чарніла»). Але я практык. І калі няма практычнага выхду, я лічу гэта пералічаннем з пустага ў парожняе. А практычны выхад адзін — трэба заклікаць да адказнасці вытворцаў.

Па інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта, аб'ём продажу ўсіх відаў алкагольных напойта за 1995—2009 гады павялічыўся з 6,7 да 12 л у разліку на душу насельніцтва. Колькасць спіртнога, якое прыходзіцца на кожнага жыхара краіны, рэальна яшчэ большая — з улікам нелегальнага абароту часткі спіртзмішчальнай прадукцыі. Штогод у свеце ад праблем, звязаных з алкаголем, памірае 2,5 мілья чалавек.

Уладзімір Іваноў лічыць, што першая прафілактыка алкагалізму (гэта значыць, недапушчэнне новых выпадкаў захворвання) павінна фінансавацца менавіта вытворцамі і прадаўцамі алкаголю. Акрамя таго, на яго думку, неабходна павысіць узроставы ценз на продаж алкаголю да 21 года, пачаць скарачэнне кропак, якія гандлююць лобым алкаголем (паманшэнне крокавай даступнасці), прыбраць алкаголь і тытунь з лепшых месцаў у крамах.

Пачынаючы з 2000 года, былі прыняты тры антыалкагольныя праграмы, але ні адна з іх не прадугледжвала рэальнага зніжэння аб'ёму алкаголю, які вырабляецца.

Уладзімір Іваноў таксама мяркуе, што трэба абавязаць упадальнікцаў крам замест рэкламы алкаголю размясціць у секцыях, якія гандлююць алкаголем, дакладную інфармацыю аб прыкметах алкагалізму і прывесці пералік структур, дзе могуць дапамагчы (адрасы і тэлефоны кабінетаў, аддзяленняў, дыспансераў, раэбілітацыйных цэнтраў).

Дарэчы, спецыяліст называе ўсяго два сімптомы, якія дапамогуць разабрацца, алкаголік перад намі ці не. Гэтыя сімптомы простыя: чалавека цягне выпіць і пры гэтым ён не можа кантраляваць колькасць выпітага. Першы сімптом, які спецыялісты называюць першаснай паталагічнай цягай да алкаголю, — гэта калі чалавек вяртаецца да ўжывання алкаголю, нягледзячы на тое, што меў у сувязі з ім адмоўны вопыт. Нармальныя паводзіны любой біялагічнай істоты — не вяртацца да адмоўнага вопыту. Але чалавек, у якога развіваецца або развіўся алкагалізм, паводзіць сябе не так. Вось ён выпіў, у яго ўкралі грошы, ён не выйшаў на працу, адбыўся скандал з маці або жонкай... А ён усё роўна, няхай праз месяц, але зноў пачынае піць, адкідаваючы гэтыя адмоўныя моманты.

Другая прыкмета — страта кантролю над ужываннем алкаголю. Гэта значыць, чалавек не плануе напівацца, але напіва-

ецца. «Вось гэта асноўныя сімптомы, — сцвярджае Уладзімір Іваноў. — Усе астатнія могуць развівацца пазней — і пахмелле не адразу можа развівацца, і іншае...».

— Хто становіцца алкаголікам? — разважае нарколаг са шматгадовым стажам. — Прыкладна 10-20% нашых пацянентаў — гэта псіхопаты, неуротыкі, людзі з дэпрэсіямі і трывожнымі расстройтвамі. Яны пачынаюць самі сябе «лячыць» алкаголем, бо ён працуе як транквілізатар. Астатнія п'юць ад нуды, ад нерэалізаваных здольнасцяў, ад таго, што не займаюцца тым, для чаго, на іх думку, былі прызначаны ў гэтым жыцці. Яны спяваюцца запойніц экзістэнцыяльным вакууму, адлючваюць гарэчку свядомасць, каб «душа не хварэла».

Наш эксперт вельмі адмоўна ставіцца да піва. «У мяне палова аддзялення сёння — выпадкі п'іўнога алкагалізму, — кажа Іваноў. — Ён нічым не адрозніваецца ад гарэчачнага. Гарэчачны для нас больш звыклы, і ў чымсьці з ім нават лягчэй адназначыць. Таму што піва выклікае яшчэ адну залежнасць — смакавую. Таму і існуе безалкагольнае піва — бо людзі залежныя ад смаку. Маладыя людзі «на піве» співаюцца хутчэй, чым «на гарэчцы» — я гэта бачыў неаднаразова».

Лічыць, што вытворчасць і рэалізацыя алкагольнай прадукцыі выгадныя дзяржаве — велізарная памылка: атрыманыя даходы — гэта кропля ў моры ў параўнанні з эканамічнымі наступствамі заўчаснай смяротнасці насельніцтва.

Алкагалізм — гэта высокарэзцыдывуная хвароба, але не фатальная, лічыць спецыяліст. «Шмат хворых могуць выдатна жыць цвярозымі, — кажа ён. — Я праходзіў эксперымент па сваёй метадыцы яшчэ 15 гадоў таму: браў для ўдзелу ў ім 12 жанчын — найцяжэйшых алкаголікаў. Яны ўсё жывуць цвярозымі і да гэтага часу, акрамя адной, якая памерла ад раку мозга. Гэта значыць, можна дабіцца вынікаў, калі правільна працаваць з алкаголікамі». Недахопам нашай наркалогіі ён называе тое, што яна заўсёды ахвотна займалася лячэннем ускладненняў алкагалізму (гэта значыць, запояў, эпілепсіі белай гарачкі), і вельмі неахвотна — лячэннем уласна алкагалізму і раэбілітацый хворцы.

Святлана БУСЬКО

Беларусы ў свеце

«КАБ ЗАЎЧАСНА НЕ СТАРЭЦЬ, ЗАЙМАЙЦЕСЯ ЛЮБІМАЙ СПРАВАЙ»

А на энергію Сонца спадзявацца не варта, пераканана беларуска, якая ўсё жыццё прысвяціла вывучэнню гэтай зоркі

Заснавальніца Латвійскай школы астраноміі Сонца з гонарам называе сябе беларускай. Пры гэтым, нягледзячы на тое, што ні разу не была ў Беларусі, размаўляла са мною на чысцоткай беларускай мове. Наталля Цімаховіч перажыла 2 франты, 6 улад, 2 акупацыі, але сёння, у свае 88, выглядае значна маладзёй, чым многія аднагодкі... Калі выказваю здагадку, што сакрэт маладосці ў сонечнай энергіі, толькі загадкава ўсміхаецца...

«ВОЧЫ АКРУГЛІЛІСЯ, КАЛІ ПАЧУЎ АД МЯНЕ РОДНУЮ МОВУ»

Сустрэчу доктар фізіка-матэматычных навук прызначыла ў сценах Латвійскага ўніверсітэта не выпадкова. Кажы, што менавіта там пачаўся яе уласны шлях да Сонца.

Жанчына-легенда аказалася на дзіва сціплай, нешматслоўнай, стрыманай. Працігнула мне візітку з выявай Сонца, ды копію артыкула з латвійскага часопіса «Зорнае неба» на латышскай мове. Маўляў, перакладайце, я вам тут нічога новага не скажу.

Беларускую мову я засвоіла за два гады ў Індраўскай гімназіі. Нават у часы нямецкай акупацыі знаходзіліся людзі, якія думалі пра тое, як беларускіх дзяцей у Латвіі вучыць.

На мае пытанні Наталля Пятроўна адказвала вельмі лаканічна. Ці з-за таго, што вельмі сталамілася, пакуль дабіралася па амальнай спэцы ў цэнтр горада, ці я ў яе не выклікала даверу... Пасля развітання засталася адчуванне недагаво-

ранасці. І, як высветлілася, не толькі ў мяне адной... Увечары на маім тэлефоне высвеціўся нумар Наталлі Цімаховіч. Голас у беларускі быў расчулены. «Я так рада, што вы прыехалі. Наша сустрэча — як глыток беларускага паветра, дзе я так, пэўна, ужо не пабыла...» І як на духу падрабязна распавяла, адкуль яна ведае мову, як у ваіну сонца блыталі з ворагамі і што яе звязвае з намеснікам Латвійскага таварыства беларускай культуры «Світанка» Вячхам Целешам.

— Пра існаванне «Світанка» я даведлася выпадкова. У рукі трапіла газета з артыкулам пра аднаго з заснавальнікаў суполкі — мастака з трывалымі беларускімі кар'ямай Вячаслава Целеша. Калі ён падчас сустрэчы пачуў ад мяне беларускую мову (я ж усё жыццё пражыла ў Латвіі), у яго акругліліся вочы. Менавіта Целеш і прыцягнуў мяне да «світанкаўскай» працы. Я — арганізатар па натуре, дапамагаю лададзіць вечарыны, прысвечаныя беларускаму і латышскаму

фальклору, паміж якімі вельмі цесная сувязь. Пераклалада творы Яніса Порука і Яніса Райніса. І сёння, калі просяць нешта перакласці з беларускай на латышскую мову, ці наадварот, не адмаўляю.

«МНЕ ПАШЧАСЦІЛА ВУЧЫЦЦА Ў БЕЛАРУСКАЙ ГІМНАЗІІ»

Наталля Пятроўна, адкуль так добра ведае беларускую мову? Самі ж казалі, што ні разу не былі ў Беларусі?

— Чула яе ў сям'і з дзяцінства. Але тое была не літаратурная, а дыялектная, ці, як кажучы, трасянка — сумесь латышскай, рускай і беларускай. Нарэдзілася я ў сям'і латгаліскага беларуса Пятра Цімаховіча з мястэчка Педрура (Прывідруйс), што знаходзіцца на правым беразе Даўгаўны (Заходняй Дзвіны). Тата, нягледзячы на тое, што яго продкі на жыццё зараблялі рыбаў, вывучыўся ў Ві-

цебску на кандытара і працаваў ім усё жыццё. Бацькі пераехалі ў Рыгу за год да таго, як я нарадзілася. Але на мяжы з Беларуссю засталася жыць мая бабуля. Я часам ездзіла туды ў госці. У бабулі быў добры голас. Вельмі любіла сплусаць, як яна спявала беларускія песні. Асабліва пра зялёнку... А скончыла я звычайную рыжскую школу, дзе, вядома, выкладанне вялося на латышскай мове. Цяжка перажыванні прынёс нам 1941 год...

Ваіна, паляванне на людзей, дэпартацыя... У Рызе кандытары больш нікому не былі патрэбны. Таму Пётр Цімаховіч са сваёй сям'ёй пераехаў у Латгалію, у мястэчка Індра. Там яму удалося знайсці працу ў хлебзаводзе.

Калі пачалася ваіна, у газетах пісалі: «Не прапусціце ніводнага дня, нават гадзіны, вучыцеся, каб ваіна не была апраўданнем перапынку ў вучобе». Дзяржаве былі патрэбны адкаваныя людзі, таму нас заахвочвалі вучыцца. Тых, хто не хацеў, адсылалі на працу ў Германію. Мне ж, колькі сабе памятаю, ад кніг за вушы было не адцягнуць. Чытаць навучылася рана, яці гадоў яшчэ не было, па падручніках царскіх часоў (бацькі пачалі сціпла, на новыя кнігі грошай не было). Тата набываў іх на рынку, дзе прадаваліся розныя дробязі. Там у вялікіх мяхах можна было знайсці за некалькі сантымаў падручнікі па гісторыі, літаратуры, біялогіі, батаніцы, заалогіі. Больш за ўсё мне падабалася чытаць пра прыроду. Я ўжо тады ведала, што буду да-следаваць яе.

Дык вось менавіта там, у Індры, — вяртаецца да тэмы Наталля Пятроўна, — мне пашчасціла два гады вучыцца ў беларускай гімназіі. Яе дырэктарам быў вядомы беларускі педагог і вучоны Сяргей Сахараў, ён родам з Полацка. Як бачыце, знаходзіліся людзі, якія нават у часы нямецкай акупацыі думалі пра тое, як беларускіх дзяцей у Латвіі вучыць. Менавіта ў гімназіі я і авалодала беларускай літа-

ратурнай мовай, на якой нават спрабавала пісаць вершы, спявала песні. Мовы мне заўсёды даваліся лёгка. У мяне толькі беларуская. Я магу на шасці розных мовах гаварыць, калі трэба. Неўзабаве тату забралі на фронт. Пасля ранення яму удалося трапіць у нейкае ваеннае падраздзяленне пекарэм. А мы вымушаны былі вехаць і з Індры, бо там стала вельмі неспакойна жыць. Небахілі пастаянна палыхаў, бо вельмі блізка былі пасяленні беларускіх партызан, якія немцы палілі. Недалёка, у беларускім горадзе Друя, ворагі расстрэльвалі яўрэяў у гета...

СОНЦА ВЕЛМІ РОЗНАЕ — БУДЗЬЦЕ АСЦЯРОЖНЫМІ

Наталля Цімаховіч даследавала Сонца практычна ўсё жыццё. Пасля ўніверсітэта прайшла ў астранамічную абсерваторыю Латвійскай акадэміі навук, дзе і працавала ажно да самай пенсіі.

— 55 гадоў таму мы ўпершыню ў Латвіі прынялі і зарэгістравалі сонечныя радыёхваляі. З таго дня пачалі рэгулярна назіраць за Сонцам, расшыфроўваць код выпраменьвання гэтай загадкавай зоркі. Каб улоўліваць сонечныя успышкі, спачатку выкарыстоўвалі радыёлакацыйную станцыю, якая засталася пасля ваіны. Нам даваўся прыставаўца яе для новых выпатраб. Сучасным вучоным немагчыма нават уявіць, як у той час кожную металічную і радыётэхнічную доталь даводзілася літаральна адваёўваць у ваенных міністэрствах. Неўзабаве мы пачалі будаваць у лесе абсерваторыю. Я была ў той групе, якая канструявала радыётэ-лескоп...

Калі гаворка зайшла пра вайну, Наталля Пятроўна распавяла пра тое, як у той час Сонца ўвадзіла людзят у зман.

— Прыборы, якія ўлоўлівалі сігналы небяспекі, перыядычна

сігналізавалі: паблізу выбух. Нашы людзі думалі, што наступае вораг і, вядома, пачыналі рыхтавацца да абароны. Але часта гэтыя сігналы трывогі былі памылковымі: ворага паблізу не было. Як гэта так? А адкуль жа выбух? Людзі былі ў разгубленасці... Спачатку усё рэгісравалі на збоі прыбораў. Толькі пасля вайны зразумелі, што выбухі, аказваецца, сапраўды былі, але не тыя, пра якія яны думалі, а сонечныя. Гэта былі першыя знакі таго, што Сонца пасылае на зямлю радыёхваляі, якія можа перабытаць з радыёлакацыйнымі сігналамі ворагаў.

— Наталля Пятроўна, вы напісалі больш за 300 навуковых і папулярных работ пра Сонца, Галактыку і космас, абарані-

лі кандыдацкую дысертацыю «Вялікія радыёўспышкі Сонца». Якім дагняеннем ганарыцеся больш за ўсё?

— Мы з калегамі даследавалі прамую сувязь паміж актыўным выпраменьваннем Сонца і арганізмам чалавека. Такім чынам я рэалізавала свой даўні інтарэс да медыцыны. Сёння нашай метадыкай актыўна карыстаюцца ў Латвіі. Разам з прагнозам надвор'я на наступны дзень, у навінах перадаюць і медыцынскі прагноз. Усяго чатыры тыпы небяспекі: першы — можна гуляць спакойна, другі і трэці — трэба быць асцярожнымі, чацвёрты — высокая радыеактыўнасць, таму з дому лепш не выходзіць. А пачалася ўсё з таго, што аднойчы да нас звярнуліся дактары з ку-

рортаў. Яны былі заклапочаны тым, што вялікая колькасць турбастаў, у якіх былі праблемы з сэрцам, зварталася да іх па дапамогу. Справа ў тым, што на мора ў Юрмалу прыязджае шмат турыстаў, якія зусім не падрыхтаваны да нашага клімату. Таму медыкі і папрасілі нас даваць ім прагноз сонечнай актыўнасці на наступны дзень.

— Асабіста я — не аматар за-гараць. Але ў сезон на пляжах процьма людзей, якія дзеля прыгожага загара гатовы правесці на сонцы цэлы дзень.

— Сонца вельмі рознае, таму не зашмат асцярожнымі. Я не адкрыю Амерыку, калі скажу, што зашмат ультрафіялету не на карысць здароўю. Ён можа выклікаць рак скуры. «Сонечныя ванны» лепш прымаць да абеду альбо пасля абеду. У абед жа, калі сонца самае суровае, рэкамендуецца бавіць час у цені.

На развітанне Наталля Пятроўна жадала чытачам «Звезда» не ленавацца вучыцца. Адрываць ад сябе новыя гарызонты трэба штодзень, незалежна ад узросту, лічыць яна. У развіцці рух. А так частой, стагнацыя, якія ні да чаго добрага не прывядуць. «Я, напрыклад, не ведаю, што такое дэпрэсія, бо заўсёды нечым цікаўлюся. Не толькі Сонцам, шмат чаго ў жыцці, у навуцы цікавага. Мары таксама працягваюць жыць, нават завоблачна. З дзяцінства вельмі любяю мора (Наталля Пятроўна — былая яхтменка клуба «Даўгава», займалася парусным спортам). Таму адна з маіх завоблачных мар — набыць дамок у Юрмале, каб прывесці там сваю старасць. Мару, хоць і разумю, што жыць каля мора сёння могуць сабе дазволіць толькі заможыныя людзі... Што тычыцца колькасці маршчын, то больш за ўсё жанчыны старыч напружаны і стомленыя. Таму, каб заўчасна не старэць, займайцеся любімай справай».

Надзея ДРЫЛА, Фота аўтара.

Мінск — Рыга — Мінск

На фото: Наталля Цімаховіч з Вячхам Целешам.

ПРЭЗІДЫУМ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ

ў адпаведнасці з пунктамі 28 і 29 Статута НАН Беларусі паведамляе аб правядзенні выбараў членаў Акадэміі навук 13–14 лістапада 2014 г.

і наяўнасці вакансій правадзейных членаў (акадэмікаў) і членаў-карэспандэнтаў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па наступных спецыяльнасцях:

Спецыяльнасць	Колькасць вакансій акадэмікаў	членаў-карэспандэнтаў
Аддзяленне фізікі, матэматыкі і інфарматыкі		
Алгебраічная геаметрыя	1	-
Квантавая інфарматыка	1	-
Оптыка нанасруктур	1	-
Прыкладная матэматыка	1	-
Інфарматыка ў медыцыне і біялогіі	-	1
Лазэрная фізіка	-	1
Матэматычнае мадэляванне	-	1
Мікразэлектроніка	-	1
Радыёфізіка	-	1
Спектраскапія	-	1
Аддзяленне фізіка-тэхнічных навук		
Механіка	1	-
Нанатэхналогіі	1	-
Парашковая металурія і кампазіцыйныя матэрыялы	1	-
Прыборабудаванне	1	-
Цеплафізіка	1	-
Апрацоўка металаў ціскам	-	1
Палімерныя матэрыялы і тэхналогіі	-	1
Тэхналогіі машынабудавання	-	1
Тэхнічная акустыка	-	1
Фізіка і тэхніка магнітных матэрыялаў	-	1
Электроннае прыборабудаванне	-	1
Энергетыка	-	1
Энергетычныя працэсы і тэхналогіі	-	1
Аддзяленне хіміі і навук аб Зямлі		
Біяарганічная хімія	1	-
Высокамалекулярныя злучэнні і тэхналогіі	1	-
Геалогія	1	-
Геатэхналогія	-	1
Геаэкалогія	-	1
Арганічная хімія	-	1
Неарганічная хімія	-	1
Фізічная хімія	-	1

Спецыяльнасць	Колькасць вакансій акадэмікаў	членаў-карэспандэнтаў
Аддзяленне біялагічных навук		
Біятэхналогія раслін	1	-
Заалогія, біялагічныя рэсурсы жывёльнага свету	1	-
Мікробіялогія	1	-
Біятэхналогія	-	1
Біяфізіка	-	1
Генетыка	-	1
Фізіялогія і біяхімія раслін	-	1
Аддзяленне медыцынскіх навук		
Аналогія	1	-
Дзіцячая нефралогія	1	-
Кардыячэрurgia	1	-
Лазэрная медыцына	-	1
Тэрапія	-	1
Траўматалогія і артапедыя	-	1
Трансплантатная арганіка	-	1
Урологія	-	1
Хірургічная эндыкрыналогія	-	1
Аддзяленне гуманітарных навук і мастацтваў		
Мастацтвазнаўства	1	-
Гісторыя Беларусі	-	1
Педагагіка	-	1
Псіхалогія	-	1
Прагназаванне і рэгуляванне эканамічнага развіцця дзяржавы	-	1
Сацыялогія	-	1
Эканоміка і кіраванне народнай гаспадаркай	-	1
Аддзяленне аграрных навук		
Аграхімія	1	-
Кормавыворчасць, кармленне сельскагаспадарчай жывёлы	1	-
Раслінаводства	1	-
Тэхналогіі вытворчасці прадуктаў харчавання	1	-
Тэхналогіі і сродкі механізацыі сельскай гаспадаркі (тэхнічныя навукі)	1	1
Заафізіялогія	-	1
Энергетыка АПК	-	1

Правадзейнымі членамі (акадэмікамі) і членамі-карэспандэнтамі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі могуць быць абраны вядомыя вучоныя – грамадзяне Распублікі Беларусі, якія зарэкамендавалі сабе значнымі навуковымі і практычнымі дасягненнямі ў сваіх абласцях, маюць міжнародны аўтарытэт і сфарміравалі навуковыя школы.

Права вылучэння кандыдатаў у правадзейныя члены (акадэмікі) і члены-карэспандэнты па аб'яўленых спецыяльнасцях маюць навуковыя арганізацыі, установы Распублікі Беларусі, якія забяспечваюць атрыманне вышэйшай адукацыі, правадзейныя члены (акадэмікі) па напрамках сваёй навуковай дзейнасці. Члены-карэспандэнты маюць права вылучаць кандыдатаў у члены-карэспандэнты.

Вылучэнне кандыдатаў навуковымі арганізацыямі і ўстановамі, якія забяспечваюць атрыманне вышэйшай адукацыі, праводзіцца на пасяджэннях вучоных (навукова-тэхнічных) саветаў шляхам тайнага галасавання простаю большасцю галасоў ад агульнай колькасці іх членаў.

Письмовае паведамленне аб вылучэнні кандыдатаў у правадзейныя члены (акадэмікі) і члены-карэспандэнты з адпаведнай матэрыяламі, а таксама сфарміраваны ў 2-х экземплярах асабістыя справы на працягу месяца з дня публікацыі паведамлення аб правядзенні выбараў прадстаўляюцца ва ўраўненне кадэраў і кадэравай паліткі апарату НАН Беларусі на папярэвым і электронным носьбітах па адрасе: 220072, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 66, Прэзідыум НАН Беларусі, пакой 316а.

Даведкі аб спісе неабходных дакументаў для фарміравання асабістых спраў кандыдатаў можна атрымаць на сайце НАН Беларусі, у аддзяленнях навук і ўраўненні кадэраў і кадэравай паліткі апарату НАН Беларусі па тэл. 284 06 57, 284 26 26, 284 26 03, 284 14 38.

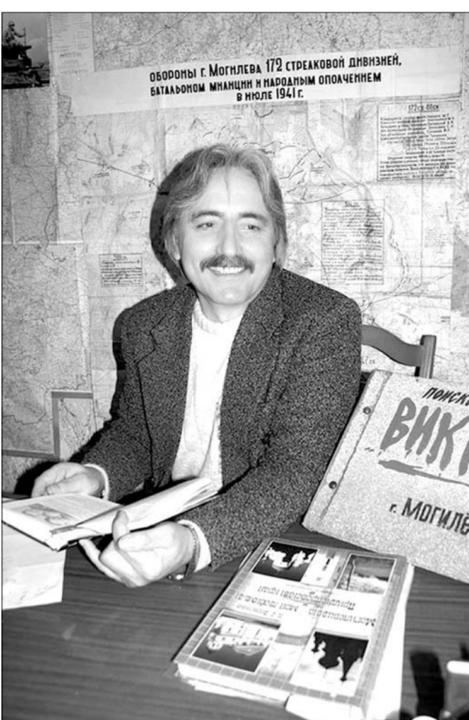
УНП 101678490 Прэзідыум НАН Беларусі

ВАЙНА БЕЗ КУПЮР

Магілёўскі гісторык і пісьменнік Мікалай Барысенка разгадвае сакрэты магілёўскага падполля

Мікалай Барысенка — аўтар 10 навукова-папулярных кніг па краязнаўстве і гісторыі магілёўскага рэгіёна і Усходняй Беларусі, яшчэ столькі ж напісана ім у саўтарстве. Яго зборнік экскурсій больш чым на 800 старонак лічыцца самым папулярным краязнаўчым выданнем Магілёўшчыны. А летас за яшчэ адну кнігу аб родным краі — «Зямля Магілёўская» — ён атрымаў галоўную ўзнагароду рэспубліканскага літаратурнага конкурсу «Залаты Купідон».

ОБОРОНЫ С. МОГИЛЕВА (172 СТРЕЛКОВОЙ ДИВИЗИЕЙ, БАТАЛЬОНОМ МИХАЙЛИ И НАРОДНЫМ ОПОЛЧЕНИЕМ В ЮЛИЕ 1941 Г.)

Але больш за ўсё яму бліжэй тэма другой сусветнай вайны. Ён нарадзіўся праз 11 гадоў пасля таго, як адгрымелі тыя баі, але, здаецца, ведае пра іх не менш, чым баявы ветэран. Дваццаць гадоў таму ён захапіўся пошукаваць працай і стварыў атрад «ВІКПРУ». З небыцця былі вернуты тысячы імянаў зніклых без вестак чырвонаармейцаў, знойдзены адказы на пытанні, якія так і засталіся б «белымі плямамі», калі б не асабістая цікавасць гэтага чалавека і яго аднадумцаў. Пад яго рэдакцыю выходзіць адзіны ў Беларусі «Магілёўскі пошукавы вестнік», на старонках якога друкуюцца самыя апошнія і яшчэ нідзе не апублікаваныя звесткі аб падзеях і героях самай крывавай у гісторыі чалавецтва вайны. Есць нават сайт, які Мікалаю Барысенку дапамагла зрабіць Магілёўская абласная бібліятэка. На ім можна знайсці амаль з усёй творчасцю пісьменніка-пошукавіца. Але цікавых звестак менш не становіцца, і ў галаве ўжо круціцца думка пра новую кнігу. Яна — пра «нябачныя» героі Вялікай Айчыннай вайны, дыверсантаў і падпольшчыкаў. І, што адметна, аўтар збіраецца ўпершыню паспрабаваць сябе ў мастацка-дакументальным жанры.

Я лічу цудам, што тыя бяспонныя звесткі з 1943-1944 гг., невядлічкі лісточкі, спісаныя алоўкам, зараз знаходзяцца ў маіх руках.

не так цяжка аднавіць карціну тых дзён. Там ёсць імяны падпольшчыкаў, іх мянушкі, інфармацыя аб тым, хто чым займаўся. У тым ліку і сведчанні аб здрадніках, якія дапамагалі акупантам.

ДНЯПРОЎСКИ РУБЕЖ — ГЭТА НЕ ТОЛЬКІ АБАРОНА МАГІЛЁВА

— Асабліва цікавым для мяне застаецца 1941 год. Нягледзячы на тое, што аб пачатку вайны напісана шмат, мы толькі на чэрць ведаем пра тое, што насамрэч адбывалася ў першыя месяцы вайны ў Магілёве. Асабліва ў дачыненні да мірных жыхароў. Калі немцы ўзялі горад, на працягу некалькіх месяцаў тут праводзіліся карныя аперацыі. У асноўным лютавалі паліцэйскія жандармерыя і ўкраінскія нацыяналісты. Беларускія з'явіліся пазней — у 1942 годзе.

— Сцэнарый, які быў напісаны Аляксеем Дударавым да фільма «Дняпроўскі рубяж» — пра абарону Магілёва, выклікае крытыку з вашага боку. Чаму?

— Тое, што зрабіў Дударав, — добрае мастацкае палатно, якое можна з аднолькавым поспехам аднесці да любога горада краіны. Гістарычны лямпаў і недакладнасцяў там шмат. Дастаткова таго, што ён называе Дняпроўскім рубяжом непасрэдна абарону Магілёва, хіця гэтаму назву меў увесць у частак абароны ад Оршы ў Віцебскай вобласці да Лоева — у Гомельскай. Я напісаў крытычную рэзюмэ наконт яго інтэрпрэтацыі, але яна засталася без адказу.

Напярэдадні здымак у горад прыязджаў рэжысёр Дзміці Скарудоў, і я паказваў яму старыя кутчкі горада, дзе яшчэ захаваўся той каларыт. Але ён палічыў іх непадыходнымі.

Там ёсць імяны падпольшчыкаў, іх мянушкі, інфармацыя аб тым, хто чым займаўся. У тым ліку і сведчанні аб здрадніках, якія дапамагалі акупантам.

дзямі, і фільм пра Магілёў здымаў у Гродне, Бабружы, Быхаве. Але тая арыгінальная карта абароны Магілёва, якая час ад часу з'яўляецца на экране, — справа рук нашага пошукавага атрада. Менавіта мы яе ўдакладнілі. Я яе падарыў Дзміці падчас сустрэчы. Наогул мы засталіся з ім на сувязі на працягу здымак усёго фільма, а значная частка тэксту, які гучыць за кадрам, напісана мной.

Хацелася б зняць сапраўдны фільм пра абарону Магілёва. І каб там ішла размова не толькі пра Буйніцкае поле, але і пра іншыя плацдармы па Мінскай, Шклоўскай шашы, у раёне Задняпроўя. Там таксама хапала прыкладаў мужнасці і гераізму савецкіх салдат.

У МОРЫ Я НАВУЧЫЎСЯ ЛЮБІЦЬ РАДЗІМУ

— У Магілёве вас ведаюць як добрага эксперта па ваеннай і іншай гістарычнай тэматыцы, але спачатку было мора. І свае першыя публікацыі вы прысвячалі не вайне, а менавіта гэтай стыхіі. Як адбылося, што з часам цікавасць да гісторыі роднага краю перамагла «марскі інтарэс»?

— Сапраўды, у 15 гадоў я, ахоплены рамантыкай, паехаў шукаць шчасця ў Калінінград, дзе паступіў на штурман-

скі факультэт «мараходкі». Мне пашчасціла праходзіць стажыроўку на «Крузенштрэне». Гэта самы вялікі парусны чатырохмачтавы барк. Пасля 1-га года вучобы ўвесь наш курс (120 чалавек) адправіўся на ім з Рыгі ў Севастопаль вакол усёй Еўропы. Нельга перадаць словамі тую ўражанні, якія я атрымаў падчас плавання. Я запісаў іх у свой вялікі нататнік, але, на жаль, ён згубіўся. І, што самае цікавае, там, у моры, за трыццаці кіламетраў ад дому, я ўпершыню па-сапраўднаму зразумеў, што значыць для мяне Радзіма.

— Калі працавалі ў спецшколе для цапкіх падлеткаў, хутка знаходзілі паразуменне з выхаванцамі?

— Скажу без лішняй сціпласці — так, бо я ў свой час прайшоў вельмі падобны шлях і добра разумеў юных правапарушальнікаў. Але мала хто з іх стаў на правільны шлях. Менавіта з імі пачынаў займацца краязнаўчай працай, якая потым пераарасла ў пошукавую.

— За той час, які вы займаецеся пошукам, не даводзілася «перанісаць гісторыю»?

— Гэтага рабіць наогул нельга. Гісторыя, якая складалася ў 60-70 гады мінулага стагоддзя, базіравалася на ідэалогіі краіны і ўспамінах франтавікоў. У кожнага была сваёй вайна. Салдат бачыў перад сабой той кавалек поля, які абараняў. Толькі пра яго ён і можа расказаць. А ідэалогія ўсё гэта абумоўляла. Тады казалі, што не захаваўся дакументы. Гэта хлусня. Я прывёз з Падольскага архіва больш за тысячы арыгінальных дакументаў па абароне рэгіёна. Цяпер наша задача — выхадзіць з дакументаў, паказаць, як усё было. І калі гэтыя факты супадаюць з успамінамі ветэранаў, ёсць магчымасць убацьчыць рэальную карціну. Але, каб яна была насамрэч дакладнай, трэба яшчэ прааналізаваць і нямецкія архівы. Яны таксама да нас прыядраўваюцца. Мая кніга «1941 год: палачыны рубяжы Дняпра і Сожа» выйшла 3 гады таму, але ўжо зараз у мяне ёсць магчымасць на 50% перапрацаваць і дапоўніць гэтае выданне.

Нават зараз, праз 70 гадоў пасля вызвалення Беларусі, гэта тэма, як той казаў, накрывае цемрай. У 1943-м Магілёўскае падполле было знішчана салкам. Чаму, а галоўнае, па чьей віне, — невядома.

Напрыклад, заўсёды лічылася, што ў абарону Магілёва прымаля ўдзел адна 172-я стралковая дывізія. Гэта калі 15-16 тыскі чалавек. На самой справе, калі мы толькі пачалі аналізаваць тыя падзеі, адразу «выплылі» два велізарныя злучэнні. Гэта 110-я стралковая дывізія з Тулы, асобныя часткі якой у час абароны перадаваліся 172-й дывізіі. А ў 2004 годзе мы ўз'ялі ўсё ў тым, што тут ваяваў яшчэ 20-ы механізаваны корпус — гэта не менш за 15 тысяч чалавек. Магілёў і яго ваколіцы абараняла больш за 50 тысяч чалавек, без уліку батальёнаў народнага апалчэння. Ніхто не чакаў, што немцы так хутка дойдзе да Дняпра. Гэта ўсё памылі камандаванню штаба Заходняга фронту, першы склад якога загінуў на шляху да Дняпра, і Генеральнага штаба Чырвонай Арміі. Наваг Мінск быў здадзены без супраціўлення. Амаль без баёў вораг імпліва фарсіраваў Дняпр і на ўчастку ад Шклова да Быхава. Толькі Магілёў на гэтым рубяжы трымаўся 23 дні і быў узяты цалкам 26 ліпеня.

Захаваўся нямецкія пацярджэнні бязмернай мужнасці нашых салдат. Яны так і пісалі: «Гэта фанаты, вар'яты, якія ідуць на смерць, ведаючы, што ў іх няма ніякіх шанцаў на перамогу». Немцы ўзялі Смаленск, а Магілёў усё яшчэ трымаўся, і вораг прыходзілася ваяваць з аглядак на яго. Немцы баяліся контрудару. І небеспадстаўна. У 1941-м у нас былі не толькі параженні, якія дамоўчы некаторыя, але і невядлічкі перамогі. На нейкі час савецкім падраздзяленням удалося адбіць Жлобін і Рагачоў.

— Вы прысвечалі сваё жыццё таму, каб даведацца праўду пра вайну і расказаць яе. Не ўзнікала ў вас думка након карысці цэлы працы: ці трэба яна наогул камусяці?

— Гэтае пытанне я задаю сабе кожны раз. Калі саджуся пісаць чарговую кнігу. Усе яны, наколькі ведаю, не пільпацца на паліцах. Зборнікі экскурсій працуюць, па «Дняпроўскім рубяжы» зняты фільм. З дапамогай гэтых кніг праводзяцца розныя конкурсы і віктарыі. А колькі даводзіцца чуць добрых слоў ад родных тых загінуўшых, імяны якіх мы ўстанавілі. Нядаўна зварнулася адна жанчына з просьбай, каб я знайшоў хоць што-небудзь пра яе бацьку. Калі я сказаў, што яго астанкі знайшлі смаленскія пошукавікі і перапахавалі, яна закрыла твар рукамі і доўга плакала. Думала, да гэтага дадзецца няма чаго...

Налі ЗІГУЛЯ

ОАО «Строительный трест № 9, г. Витебск» ИЗВЕЩАЕТ СВОИХ АКЦИОНЕРОВ О ВЫПЛАТЕ ДИВИДЕНДОВ

Начисленная сумма дивидендов за I полугодие 2014 года на одну акцию составила 13,08 рубля. Сумма дивидендов за I полугодие 2014 года на акции физических лиц, ввиду незначительной суммы, приходящейся на одну акцию, будет аккумулирована на отдельном субсчете счета 75 «Расчёты с учредителями». Выплата дивидендов на акции физических лиц будет производиться с выплаты дивидендов по результатам деятельности общества за 2014 год.

Выплата дивидендов за I полугодие 2014 года в бюджет на принадлежность Республике Беларусь акции будет произведена до 22.09.2014.

УНП 300029266

В суд Центрального района г. Гомеля поступило заявление о признании безвестно отсутствующим ГОНЧАРОВА Владимира Анатольевича, 23 марта 1973 года рождения, последнее время проживания и последнее время пребывания по адресу: г. Гомель, ул. Ирвинская, д. 8, кв. 3. Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о данном гражданине, сообщить их суду Центрального района г. Гомеля по адресу: г. Гомель, ул. Пушкина, д. 10, каб. 19 или по телефону: 77-44-04, 77-68-70.

Сведения принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 2	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	- капитальное строение, инв. № 431/С-13160 (назначение — здание административно-хозяйственного назначения, наименование — одноэтажное, сборно-щитовое административное здание), общей площадью 96,7 кв.м, Кореличский р-н, г.п. Кореличи, ул. Железняковича, 15. - капитальное строение, инв. № 431/С-25585 (назначение — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование — здание склада с гаражом), общей площадью 320,6 кв.м, Кореличский р-н, г.п. Кореличи, ул. Железняковича, 15-2.
Земельный участок	Кадастровый номер 42335510001001019, площадью 0,2521 га (назначение — земельный участок для размещения объектов розничной торговли) по адресу: Кореличский р-н, г.п. Кореличи, ул. Железняковича, 15. Примечания: земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель; земельный участок расположен в охранный зоне линии электропередачи, код — 13.2, площадь 0,0028 га.
Начальная цена продажи	389 000 000 (триста восемьдесят девять миллионов) белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	38 900 000 (тридцать восемь миллионов девятьсот тысяч) белорусских рублей
Продавец	Кореличский филиал Гродноблподробсоюзства, 231430, г.п. Кореличи, ул. 8 Марта, 28
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

ИЗВЕЩАЕТ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Право заключения договора аренды помещения, площадью 60,5 кв.м в торговом помещении, расположенном по адресу: г.п. Красносельский, ул. Победы, 34
Начальная цена продажи	1 542 750 (один миллион пятьсот сорок две тысячи семьсот пятьдесят) белорусских рублей с учетом НДС
Коэффициент к базовой арендной величине по договору аренды	- коэффициент 3,0;
Сумма задатка	154 275 (сто пятьдесят четыре тысячи двести семьдесят пять) белорусских рублей
Срок аренды	5 лет с даты заключения договора аренды
Продавец	Производственное коммунальное унитарное предприятие «Волковское коммунальное хозяйство»
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Продажа права заключения договора аренды для размещения торгового объекта
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора аренды	Не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 15 сентября 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3.

Аукцион проводится в соответствии с Инструкцией о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машиностроительных, их частей, находящихся в собственности Волковского района, утвержденной Решением Волковского районного Совета депутатов 19.12.2003 № 36.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платёжного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; юридическим лицам — резидентом Республики Беларусь — копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; индивидуальным предпринимателем — документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; юридическим лицам — нерезидентом Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя — доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам — документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица — доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Применяемый на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов по названной аукционистом цене. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 28.06.2014 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник — четверг), с 8.30 до 16.30 (пятница).

Послед

■ Сустрэнемся ў Заслаўі

ДВА ПРЫГАЖУНЫ

Гэтыя магутныя велічныя храмы бачныя ў Заслаўі літаральна з любой кропкі. І нават калі ты проста едзеш міма на аўтамабілі ці электрычцы, не можаш іх не заўважыць. Старажытныя пабудовы, як статныя волаты, вартуюць спакой навакольных мясцін. Яны не толькі супакойваюць надзейнасцю знешняга выгляду, але яшчэ і ўзносяцца тонкімі шпілямі ў неба, быццам прасячы за сваю зямлю ў няспынай малітве...

Гісторыя беларускіх храмаў у многім адлюстроўвае гісторыю беларускай зямлі, а дакладней — нашу славу і талерантнасць. Змяняліся сілы на палітычнай арэне — і храмы перадавалі іншым канфесіям. Сын уладара прымаў іншае веравызнанне — і заўно пераасвячаў мясцовы храм у «іншую веру».

Былі гэтыя храмы і сімваламі-цэнтрамі вальна-думства: пасля паўстанняў улады забаранялі вальна-думства, пераароблялі ўсё на свой лад. Відыць, сапраўды разумелі кіраўнікі, што супольная вера здольная многае змяніць нават на палітычнай арэне.

Сённяшняя Спаса-Праабражэнская царква стала праслаўленай толькі ў канцы XIX стагоддзя. Пабудаваная ў канцы XVI — пачатку XVII стагоддзя, яна была пратэстанцкай і стваралася як кальвінісцкі збор. Аднак сын тагачаснага ўладальніка Заслаўя, пратэстанта Яна Янавіча Глябовіча, не пайшоў па духоўным шляху бацькі і прыняў каталіцтва. Храм, што знаходзіўся на яго землях, ён таксама пераасвяціў, і такім чынам кальвінісцкі збор стаў каталіцкім касцёлам імя Міхаіла Архангела. Аднак і ў такім статусе яму было наканавана заставацца не надта доўга. Пасля паўстання 1830-х гадоў касцёл закрылі. А пасля яшчэ аднаго паўстання 1863 — 1864 гадоў яго

Касцёл Раства Найсвяцейшай Дзевы Марыі Канец XVIII стагоддзя.

Увогуле перадалі праслаўленаму і пераасвяцілі як Спаса-Праабражэнскую царкву.

Пры савецкай уладзе храм поўны час быў закрыты. Аднак у 1991-м яго зноў адкрылі, асвятлілі і да сённяшняга часу ён застаецца праслаўленам. Цікава, ці магчымыя ў сучаснай гісторыі новыя рэлігійныя павароты?..

Дарэчы, будавалі яго ў фартыфікацыйных мэтах — як храм абарончага тыпу. Пра гэта сведчаць круглыя байніцы на 35-метровай вежы. Аднак з часу яго ўзвядзення ворагі на Заслаўе больш не нападлі, таму па такім прызначэнні ён не быў выкарыстаны.

Другую храмавую пабудову Заслаўя — касцёл Раства Найсвяцейшай Дзевы Марыі — пабудавалі напрыканцы XVIII стагоддзя, калі горадам валодаў граф Антоній Пшаздзецкі. Яго ўзялі на месцы старога драўлянага касцёла (1625 года пабудовы). Паўстанне 1863 — 1864 гадоў таксама паўплывала на лёс гэтага касцёла, на карысць праслаўленага. З 1868 года ён дзейнічаў як праслаўленая царква. У 1944 годзе храм быў разбураны: купал і званіца рухнулі. Рэстаўрацыю ў ім пачалі праводзіць з канца 1980-х гадоў — да нашых часоў ён амаль адноўлены. Да свята пісьменства і друку касцёл будзе пафарбаваны і займець амаль першапачатковы выгляд.

Як бачым, мяняліся ўладары, мянялася і іх стаўленне да рэлігіі. Аднак, губляючы свае збудаванні, ці гублялі канфесіі шчыраць веры?.. А трымаючы новыя храмы, забараняў і іншых, ці пачыналі людзі верыць мацней і ўспрымаць гэта як сапраўдныя чуда?..

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ,
фота аўтара.

Мінскі раён.

Спаса-Праабражэнская царква. (Былы кальвінісцкі збор. Канец XVI — пачаток XVII стагоддзя).

■ Родныя тапонімы

КОЛЬНА

З'яўляюся даўнім і пастаянным падпісчыкам «Звязды». З асаблівай цікавасцю чытаю матэрыялы на гістарычныя тэмы.

Я жыву ў вёсцы Кольна (цяпер аграгарадок) Жыткавіцкага раёна Гомельскай вобласці. Мне і іншым жыхарам сталага веку хацелася б больш ведаць пра мінулае роднай вёскі.

Гістарычна розныя ўстановы ў нас называліся **Коленскія**, а жыхары — **коленцы**, ці **каленцы**.

Аднак у апошнія дзесяцігоддзі, на мой погляд, пад уздзеяннем ідэалогіі БНФ і польскай культуры школа і ўстановы культуры сталі называцца **Кольненскімі**, а сельгаспрадпрыемствы, выбарчыя участкі і акругі — **Кольненскімі**. А мясцовых людзей адзін супрацоўнік раённай газеты назваў **коленцамі**, іншы — **кольненцамі**.

Атрымаваюцца дзве назвы, аднак нам, жыхарам, гэта не да спадабы. Хацелася б ведаць не толькі гісторыю свайго краю, але і як правільна называць нашы ўстановы і мясцовых жыхароў. А таксама — што трэба зрабіць, каб пазбавіцца ад такіх двайных стандартаў?

Васіль ТУРАВЕЦ.

Вёска Кольна адносіцца да ліку старажытных беларускіх паселішчы. Яна вядомая яшчэ з XVI стагоддзя. Паводле тагачаснага адміністрацыйна-тэрытарыяльнага падзелу гэты населены пункт належаў да Навагрудскага ваяводства.

Письмовыя крыніцы засведчылі б піненя 1682 года факт маёмаснага падзелу паміж прадстаўнікамі старажытнага княжацкага роду братамі Апелькавічамі, у выніку якога двор Кольна стаў уласнасцю Аляксандра Апелькавіча. У дакументах XVIII

стагоддзя значацца два паселішчы — *Новае Кольна* і *Старое Кольна*, якія былі ва ўласнасці Яленскіх. Пры гэтым у сяле *Старое Кольна* ў канцы XVIII стагоддзя налічвалася ўсяго 6 двароў, у той час як у сяле *Новае Кольна* іх было 47. У канцы XIX стагоддзя (1897 год) сяло *Старое Кольна* ўлічвалася як фальварак, а сяло *Новае Кольна* ў дакументах гэтага перыяду запісана як вёска Кольна. У пачатку XX стагоддзя ў фальварку *Кольна* заставаліся толькі 2 двары з 8 жыхарамі. Колькасць жыхароў у вёсцы

СУП «НІШТО», АБО «НІЧОГА ПАСЛЯ ЯГО»

Гэты дэсерт з даволі смешнай назвай паходзіць з Францыі, а па ўсёй Еўропе распаўсюдзіўся, як і Грамадзянскі кодэкс, у выніку напалеонаўскай вайны. На сваёй радзіме ён мае назву «пльывучыя астравы» (les flottantes) або «якія ў снезе» (ufs a la neige) — гэта мерангі, або безз з узбітых яечных бялкоў, якія плаваюць у «англійскім крэме з яечных жаўткоў, цукру і ванілі. У розных мовах тая самая страва называецца па-рознаму: па-нямецку гэта «снежныя клёцкі», па-румынску і па-венгерску — «птушынае малако» і г.д.

У польскамоўным свеце, у тым ліку і на землях былога Вялікага Княства Літоўскага, гэты дэсерт чамусьці ўспрымаўся як салодкі суп, таму ён і атрымаў назву «Нічога пасля яго» (pis po nim). Шляхецкія трапезы былі амаль бясконцамі, цягнуліся цэлы дзень; увесце час нешта задалася, запіваўся, а потым дзеля ўзбуджэння апетыту ізноў з'яўлялася нейкая лёгкая закуска, і цыкл паўтараўся. Але пасля такой салодкай стравы, відаць, яшчэ доўгі час страўнік не прымаў ніякай сур'ёзнай ежы.

Пра тое, што гэты агульнаеўрапейскі дэсерт быў распаўсюджаны ў нас, сведчыць самая аўтарытэтная наша кулінарная кніга — «Кухарка Літоўская» Віцэнтыны Завадскай, у якой рэцэпт супу «Нічога пасля яго» прысутнічае з самага першага выдання. Але з канца XIX стагоддзя яго пачынаюць усё часцей называць проста «суп нічога» (zupa pis), і звязана гэта з адной смешнай гісторыяй, якую варт тут пераказаць.

Гаспадыня шыкоўнага палаца Вілянуў пад Варшавай, графіня Аляксандра Патоцкага, была дамай вельмі выхаванай і строгай. Яе шлюб са сваёкам Агустам Патоцкім быў бяздзетным. Ці то з-за святэцтва, ці то з-за прычынаў вятрынага анты-эрэзізму пані. Праз нейкі час па шлюбце графіня аўдавала. Яна шмат займалася дабрачыннасцю і надавала шмат увагі ўладкаванню вілянуўскага палаца, аздабленню яго найлепшымі творамі мастацтва, на набывццё якіх не шкадавала грошай. Але пры гэтым надзвычай пільна сачыла за прыстойнасцю: загадала зафарбаваць старыя фрэскі з лёгка апраўнымі німфамі, а гарынюню, якія засталіся ад папярэдняга пакалення ўладальнікаў, спаліла ўласнаручна. Снадкаемцам графіні публічна лічыўся пламеннік Канстанцін Патоцкі на мянушцы Коця, якога старая графіня вельмі любіла. І трэба ж было такому здарыцца, што на адным урачыстым банкете ў Вілянуве ў 1890 годзе, калі на заканчэнне падалі славеты суп «нічога пасля яго», графіня Аляксандра запыталася ў Коці, ці спадабаўся яму дэсерт, той адказаў імпрэзаваным вершыкам: «Я за тую зупку пацалую цёццю ў пулку». Відавочна, ён быў добра нападлітку, таму такое сказаў, але неўзабаве пра гэта пашкадаваў. Усе аслупяненні, чаканыя рэакцыі 72-гадовай графіні, але яна не падала ніякіх прыкметаў гневу. Толькі паклікала лёгка падаць ёй ляску (палку, — Аўт.) і моўчкі, абаніраючыся на яе, пакінула залу. А наўзаўтра ў вілянуўскім палацы з'явіўся натарыус, і графіня змяніла тэстамент, адлісаўшы Вілянуў больш далёкаму сваяку, графу Ксав'еру Браніцкаму, які ўжо зарэкаментаваў сябе як добры гаспадар, у сваім луарскім замку. Ён і сапраўды здолёў істотна ўзмацніць бляск славетнага палаца, які заставаўся ва ўладанні сямі а ж да 1945 года. А назва дэсерту з тых часоў усё часцей вымаўлялася карачэй — проста «ніц», у памяць пра тое, які няветлівы пламеннік не атрымаў нічога ў спадчыну ўсяго толькі з-за аднаго п'янага жарту. Па-польску яго і сёння так часцей за ўсё называюць, ну, а з Беларусі ён з'явіўся разам з іншымі панскімі штурткамі, і толькі нядаўняе выданне «Кухаркі Літоўскай» па-беларуску і па-руску нагадала пра забыты дэсерт ізноў. Дазвольце падаць тут гэты не вельмі складаны рэцэпт.

мясцовасці. Так, у Драгічынскім раёне Брэсцкай вобласці адзначаецца слова *Калніца*, якое служыць назвай урочышча, дзе было непраходнае балота. Цікавы факт, што ў балцкіх мовах словам *kalnas* мае значэнне «гара». З'ява, калі адзін і той жа тэрмін меў супрацьлеглыя значэнні ў розных мясцовасцях, нярэдка сустракаецца на славянскіх і балцкіх тэрыторыях.

Зразумела ваша занепакоенасць неаднастайнасцю перадачы прыметніка, утворанага ад назвы вёскі, а таксама ўжываннем розных назваў жыхароў паселішча. На варыянтнасць, пра якую вы пішаце, ніякім чынам не ўплывала ідэалогія БНФ, а тым больш польскай культуры. Справа ў тым, што ўласныя геаграфічныя назвы фарміруюцца, развіваюцца і функцыянуюць па сваіх аўтаномных законах, якія часам не супадаюць з агульналітаратурнымі нормамі. І адказ, які павінен быць прыметнік, утвораны ад назвы паселішча, часам трэба шукаць не ў сталічнай навуковай установе, а непасрэдна на месцы бытавання. І больш правільным будзе тая назва, якую ўжывае сам народ, асабліва прадстаўнікі старэйшага пакалення, якія з'яўляюцца носьбітамі і захавальнікамі традыцыйнай культуры і шматлікіх унікальных моўных з'яў. У беларускай мове існуюць дзве ма-

дзілі ўтварэння прыметнікаў ад назваў, якія заканчваюцца на -на, -ня: 1) *Маладзечна* — *маладзечанскі*, *Гродна* — *гродзенскі*, *Астроўна* — *астроненскі*, *Вільня* — *віленскі*; *Коўна* — *ковенскі*; 2) *Лёзна* — *лёзненскі*, *Расна* — *расненскі*, *Стрэльня* — *стрэльненскі*, *Пышна* — *пышненскі*. Абедзве мадэлі маюць права на існаванне і могуць лічыцца афіцыйнымі. Аднак неабходна ўлічваць, якая з мадэляў мае больш даўнюю традыцыю ўжывання, ёй і трэба аддаваць перавагу. З мэтай захавання аднастайнасці мясцовыя органы ўлады павінны ўлічыць гэтую акалічнасць і пры афармленні розных устаноў на тэрыторыі аграгарадка прытрымлівацца адзіных падыходаў.

Дапушчальныя абодва варыянты — *коленцы* і *кольненцы* — і ў дачыненні да назвы жыхароў вёскі. Выбар аднаго з іх у якасці афіцыйнага непасрэдна звязаны з выбарам прыметніка, утворанага ад назвы. У гэтым выпадку неабходна правесці спецыяльнае даследаванне старажытных пісьмовых крыніц і адшукаць старажытныя варыянты наймення. Аднак не выключана, што і ў даўніх пісьмовых помніках маглі быць варыянты.

Ігар КАПЫЛОЎ,
старшыня Рэспубліканскай тапанімічнай камісіі пры НАН Беларусі

Малочны суп з пенкай
пад назвай «Нічога пасля яго»
Складнікі: 2 л свежага тлустага малака, 8 яек, 200 г цукру, трохі ванілі або карыцы.

Прыгатаванне: Жаўткі яек узбіць з дробным цукрам да белага колеру. Узбітыя жаўткі ўліць у малако і нагрэваць, пастананна памешваючы, каб вадкасць гусцела. Але да кіпення не даводзіць, інакш жаўткі зацвярдзеюць. Гарачы суп працэдзіць і выпіць у суніцу, пасыпаючы карыцай. Да супу зрабіць пенку з бялкоў: некалькі свежых бялкоў узбіць у пену, усыпаць колькі лыжак цукру, дадаць каліва карыцы, перамяшаць, выкладзі на бляху, высланы паперай, і паставіць у печ на 3 гадзіны, каб пенка высыхала. Гуююю пенку пакласці ў суп пры падчы. Гэты суп можна падаваць і халодным.

■ Экскурс у гісторыю

«ЦІ ТРЭБА ЗЯМЛЮ... БІЦЬ ТОКАМ?»

Рэформа на сяле: як гэта рабілі продкі?

У XIX стагоддзі і да Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 года на тэрыторыі сучаснай Беларусі сельская гаспадарка была даволі прыбыткавай справай. Каб спрыяць яе развіццю, яднаць тых, хто валодае зямлёй, ствараліся спецыялізаваныя таварыствы.

Адно з такіх таварыстваў да 1903 года ўзначальваў Вацлаў Косаў, адзін з памешчыкаў, які валодаў вёскай Падбярэззе. Больш за тое, па яго ініцыятыве было створана сельскагаспадарчае вучылішча. Будынак у пасёлку Лужасна (пад Віцебскам. — Аўт.) захаваны да нашых дзён.

Таварыства лабіравала меры па патанненні крэдытаў. Адзін з экспертаў у газете крытыкаваў мясцовыя банкі за прадастаўленне крэдытаў з працэнтнай стаўкай звыш 10% у год (пра такія крэдыты зараз можна толькі марыць).

Першы набор навучэнцаў і афіцыйнае адкрыццё навучнай установы адбыліся 15 лістапада 1909 года. Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі на яго базе стварылі сельскагаспадарчую школу, якая ў 1929 годзе была ператворана ў Лужанскі дзяржаўны лясны інстытут. Цяпер ён функцыянуе як аграрны каледж Віцебскай ордэна «Знак Пашаны» дзяржаўнай акадэміі ветэрынар-

най медыцыны. З моманту арганізацыі навучнай установы падрыхтавана каля 21,2 тысячы спецыялістаў.

— Увогуле сельскагаспадарчыя таварыствы ўпершыню з'яўляюцца ў Расіі ў першай палове XVIII стагоддзя. Іх мэта — уадкааналенне сельскай гаспадаркі і развіццё аграрнай навукі. У 1765 годзе было заснавана Імператарскае вольнае эканамічнае таварыства для, як сказана ў статуте, «распаўсюджвання ў народзе карысных ведаў». Што тычыцца тэрыторыі сучаснай Беларусі, у 1826 годзе ў Віцебску стварылі Беларускае вольнае эканамічнае таварыства — па ініцыятыве памешчыка Віцебскай і Магілёўскай губерняў. Дарэчы, у нашым музеі ёсць пячэтка гэтай арганізацыі. У 1841 годзе яно спыніла дзейнасць. І ў «новым абліччы» адраджалася ў 1876 годзе. Мела назву «Віцебскае таварыства сельскіх гаспадароў». Ганаровым старшынёй быў Павел Растоўцаў, віцебскі губернатар. Прымаў тых, хто працуе на вёсцы або цікавіцца сельскагаспадарчай тэмай. Да 1905 года таварыства налічвала каля 390 членаў, — расказавае **Валерый ШЫШАНАУ, намеснік дырэктара Віцебскага абласнога краязнаўчага музея па навуковай працы.**

Паводле яго слоў, заступнікам таварыства быў брат імператара — вялікі князь Уладзімір Аляксандравіч.

У статуте гаварылася, што таварыства магло набываць уласнасць (у прыватнасці, з першых рук — добрыя пароды

коней, іншых жывёл, а таксама якаснае насенне — для раздачы іх членам таварыства і жыхарам па прывабных цэнах), а таксама валодала правам уручаць прэміі і медалі тым, хто вызначыўся ў галіне сельскай гаспадаркі.

— У 1879 годзе праўленнем было зарэгістравана Таварыства ўзаемнага крэдыту землеўладальнікаў Віцебскай губерні. Больш за 90 членаў для гэтага ўнеслі звыш за 11 тысяч рублёў

Медаль Віцебскага таварыства сельскіх гаспадароў, якой узаагарэджваліся экспаненты сельскагаспадарчай выставы 1903 г. у Дзвінску.

капіталаў. А ў той час на гэтую суму можна было купіць вельмі добрую сядзібу. Неўзабаве грашовы абарот вылічаўся мільёнамі. У 1898-1899 гадах выходзіла газета «Віцебскі лісток» пад рэдакцыяй старшыні таварыства Аляксандра Мікалаевіча Хвастова. У ёй змяшчаліся матэрыялы па кан'юнктуры мясцовага рынку, артыкулы эканамічнага характару. Пісалі аб крэдытнай палітыцы, канкурэнцыі, выкарыстанні навінак тэхнікі, становішча гаспадарак, жыццё

сялян, — працягвае Валерый Шышанаў.

Дарэчы, менавіта Аляксандр Хвастоў абгрунтаваў неабходнасць пераводу сялянскіх гаспадарак на хутарскую форму землекарыстання, спасылаючыся на станочны вопыт развіцця фермерства ў Заходняй Еўропе і ЗША, а таксама сфармуляваў перавагі такога падыходу: стварэнне ўмоў для працялення ініцыятывы і зацікаўленасці працавітых

ідэй, закладзеных княгі ў Сталыпінскай аграрнай рэформе. Невыпадкова і тое, што ў Віцебскай губерні разбураўне абшчыны, перасяленне, хутарызацыя ў пачатку XX стагоддзя праводзіліся вельмі актыўна ў параўнанні з іншымі рэгіёнамі Расіі.

На той час на Віцебшчыне было мала прамысловых прадпрыемстваў. Вытворчасцю тавараў займаліся ў асноўным рамеснікі. А сельская гаспадарка якраз была вельмі развіта. Прыдзвінскі край тады спецыялізаваўся на льнаводства. Яно было распаўсюджана настолькі шырока, што менавіта з поўчына сучаснай Беларусі экспартавалі за мяжу прыкладна 70% усяго льну. Гэта звязана яшчэ і з вельмі зручным геаграфічным знаходжаннем.

Вышэйзгаданае таварыства лабіравала меры па патанненні крэдытаў. Адзін з экспертаў у газете крытыкаваў мясцовыя банкі за прадастаўленне крэдытаў з працэнтнай стаўкай звыш 10% у год (пра такія крэдыты зараз можна толькі марыць. — Аўт.). Ён жа падлічыў, што мясцовыя памешчыкі могуць «пацягнуць» выплату крэдыту ў памеры не больш за 4% у год! Прапановай валася, каб скараціць працэнтны стаўкі, аб'яўнаць дваранскі і сялянскі банкі ў зямельны. Абмяркоўвалася таксама ідэя стварэння таварыства ўзаемнага крэдыту.

Напрыканцы XIX стагоддзі праводзілі шмат эксперыментаў, каб урэдзіць былі лепшымі. Напрыклад, фасфарытна мунка пачынала выкарыстоўвацца ў якасці ўгнаення. Пытанне аб эфектыўнасці неарганічных ўгна-

енняў было тады вельмі актуальным. «Да вопыту трэба ставіцца са строгай дакладнасцю!» — пісаў «Віцебскі лісток».

Сусветнай сенсацыяй стаў яшчэ адзін вопыт. У 1889 годзе кіеўскія эксперыментатары паспрабавалі паспрыяць стымульняці росту раслін... пад уздзеяннем электрычнага поля.

Сусветнай сенсацыяй стаў яшчэ адзін вопыт. У 1889 годзе кіеўскія эксперыментатары паспрабавалі паспрыяць стымульняці росту раслін... пад уздзеяннем электрычнага поля. Тады пра гэта напісаў нават парыжскі часопіс. Рост насення, на думку рацыяналізатараў, адбываецца ў выніку электралізацыі глебы, у якую закопваліся цынкавыя і медныя лісты з пазалочанымі шыпамі і злучаліся па паветры дротам... Што дзіўна, падчас вопытаў высветлілася, што папярэдня вынікі надрэнныя. Анала-

Павільён сельскагаспадарчай выставы 1903 г. у Дзвінску. Паштоўка.

гінную практыку спрабавалі выкарыстоўваць і на Віцебшчыне.

Віцебскае таварыства сельскіх гаспадароў арганізавала маштабны сельскагаспадарчы выставы — прабобраз знамяцінай савецкай выставы дасягненняў народнай гаспадаркі. У прыватнасці, у Дзвінску (цяперашні Даўгапілс, які тады быў у складзе Віцебскай губерні. — Аўт.). На іх былі прадстаўлены ўзоры малочнай прадукцыі, збожжавыя, агародніна і садавіна... Працавалі секцыі конегаддоўлі, дробнай свойскай жывёлы, птушкі, лясной гаспадаркі.

Што цікава, арганізатары выставы ладзілі канцэрты вядомага вялянчаліста Аляксандра Вержбіловіча.

У апошнія гады свайго існавання таварыства ўяўляла сабой вельмі разгалінаваную структуру. Акрамя Лужанскага вучылішча, пры таварыстве былі камісійнае бюро, музей жывёлагадоўлі і малочнай гаспадаркі (заснаваны ў 1903 годзе), таварыства рыбаводства і рыбалоўства, камісія па арганізацыі земляробчых гуртоў, Апошніх у падпарадкаванні тавары-

ства ў 1915 годзе налічвалася каля 140.

Арганізаваліся таксама курсы па жывёлагадоўлі і малочнай гаспадарцы для «земляробчага насельніцтва». У адпаведнасць справадзены адзначалася: «Звычайна слухачы настолькі цікавацца курсамі, што колькасць тых, хто прыходзіць, павялічваецца з дня ў дзень. А колькасць ахвотных прымаць удзел у практычных занятках бывае такая вялікая, што большасць прыходзіцца адмаўляць, каб пры абмежаваным ліку практыкантаў апошняя маглі больш знаёміцца з тэхнікай... І тым з іх, якія ў пачатку курсаў ставіліся да справы аб'явава, становіліся сур'ёзнымі і акуртанымі работнікамі».

Кастрычніцкая рэвалюцыя перарвала дзейнасць таварыства. 1 снежня 1917 года маёнтак Падбярэззе рэкавізавалі і перадалі Мішкаўскаму валасному ўладальніку камітэту. Былыя ўладальнікі Косава выселены... **Аляксандр ПУКШАНА**
Фота з архіва Віцебскага абласнога краязнаўчага музея.
Віцебскі раён

Организация:
ОАО «Абразивхимсбыт»
Учетный номер плательщика: 191046462
Вид экономической деятельности: Оптовая торговля
Организационно-правовая форма: Открытое акционерное общество
Единица измерения: млн руб.
Адрес: г. Минск, ул. М. Богдановича, 122-101
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31.12.2013 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2013 года	На 31 декабря 2012 года
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	200	130
Нематериальные активы	120	1	1
Доходные вложения в материальные активы	130	27	
ИТОГО по разделу I	190	228	131
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	4 619	9 468
Расходы будущих периодов	230	13	203
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	7 625	82
Краткосрочные финансовые вложения	260	19	24
Денежные средства и их эквиваленты	270	182	471
ИТОГО по разделу II	900	12 458	10 253
БАЛАНС	300	12 686	10 384
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	21	21
Резервный капитал	440	3	2
Добавочный капитал	450	213	213
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	3 053	2 072
ИТОГО по разделу III	490	3 290	2 072
IV. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	3 319	4 471
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	6 077	3 841
ИТОГО по разделу V	690	9 396	8 312
БАЛАНС	700	12 786	10 384

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2013 года	За январь-декабрь 2012 года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	44 232	27 567
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(36 899)	(22 350)
Валовая прибыль	030	7 333	5 217
Управленческие расходы	040	(2 622)	(2 622)
Расходы на реализацию	050	(4 499)	(288)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	060	2 834	2 307
Прочие доходы по текущей деятельности	070	151	2 276
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(430)	(2 207)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	2 555	2 376
Доходы по инвестиционной деятельности	100	53	204
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(4)	(39)
Доходы по финансовой деятельности	120	10	30
Расходы по финансовой деятельности	130	(1 056)	(323)
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	150	(997)	(132)
Прибыль (убыток) до налогообложения	160	1 558	2 244
Налог на прибыль	170	(281)	(408)
Чистая прибыль (убыток)	210	1 277	1 836
Совокупная прибыль	240	1 277	1 836

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика	ЛОТ 1 Комбайн Лиды-1300-04, 2008 г.в., двигатель Д-262.2S2, наработка двигателя 1200 м/часов, комбайна 970 м/часов, производительность комбайна 2,5-3,6 г/ч. В комплекте жатка зерновая с расковой приставкой.
Начальная цена продажи	328 424 000 (триста двадцать восемь миллионов четыреста двадцать четыре тысячи) белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	32 842 400 (тридцать два миллиона восемьсот сорок две тысячи четыреста) белорусских рублей
Продавец	Сельскохозяйственное унитарное предприятие «Ханчицы-Неман», 231970, Свислочьский р-н, д. Ханчицы, ул. Центральная, 11а, 8-01513-244-68
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 3 октября 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и в письменном виде в установленном порядке на указанных в извещении текущий (расчетный) счет суммы задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица; индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона представляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатор аукциона извещает участников аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов по названной аукционистом цене. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг), с 8.30 до 16.30 (пятница).

Последний день приема заявлений – 26 сентября 2014 г. до 15.00.

Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 19 сентября 2014 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего МО ОАО «Луч» – управляющей компании холдинга «Обувь – «Луч»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-3379 общей площадью 1030 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Немги, 30/1 (наименование: Здание клуба. Литер К 2/к; назначение: здание неустановленного назначения)
Продавец имущества	МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч», ул. Короля, 2, АБК, каб. 415, 220004, г. Минск
Организатор торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	29 926 770 000 белорусских рублей
Сумма задатка	2 900 000 000 белорусских рублей
Условия торгов (условия продажи)	1. Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов. 2. При приобретении права собственности на предмет торгов (продаваемое имущество) покупатель обязуется на протяжении одного месяца подписать охранные обязательства в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об актах историко-культурной ценности Республики Беларусь»
Наличие обременений	Аренда

Продаваемое имущество является историко-культурной ценностью. Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего МО ОАО «Луч» – управляющей компании холдинга «Обувь – «Луч», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внешние задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проводятся в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводятся аукционистом, определенным организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявления на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся **19 сентября 2014 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 02.09.2014 по 17.09.2014 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017)327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017)200-12-65, 226-59-70 (МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч»).

Продаваемое имущество является историко-культурной ценностью. Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего МО ОАО «Луч» – управляющей компании холдинга «Обувь – «Луч», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внешние задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проводятся в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводятся аукционистом, определенным организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявления на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся **22 сентября 2014 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 02.09.2014 по 18.09.2014 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017)327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017)200-12-65, 226-59-70 (МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч»).

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 22 сентября 2014 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего МО ОАО «Луч» – управляющей компании холдинга «Обувь – «Луч»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-2839 общей площадью 907,4 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Короля, д. 2 (наименование: лит. З 2/к, И/к Здание ОМТС; назначение: здание многофункциональное)
Продавец имущества	МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч», ул. Короля, 2, АБК, каб. 415, 220004, г. Минск
Организатор торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	8 790 600 000 белорусских рублей
Сумма задатка	880 000 000 белорусских рублей
Условия торгов (условия продажи)	1. Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов
Наличие обременений	аренда

Продаваемое имущество является историко-культурной ценностью. Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего МО ОАО «Луч» – управляющей компании холдинга «Обувь – «Луч», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внешние задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проводятся в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводятся аукционистом, определенным организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявления на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся **22 сентября 2014 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 02.09.2014 по 18.09.2014 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017)327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017)200-12-65, 226-59-70 (МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч»).

Спорт-тайм

Утрадиционным спартиўным аглядае «Звязда» распавядае пра нечаканае паражэнне салігорскага «Шахцёра» ў чэмпіянаце Беларусі, паспехі беларускіх лёгкаатлетаў на турніры ў Берліне, а таксама пераход Сяргея Крыўца ў французскі «Мец».

1. Адзін з аўтсайдаў беларускага футбольнага чэмпіянату брэскае «Дынама» ў матчы 22 тура нечакана праіграў салігорскі «Шахцёр» — 3:2. Не дапамог гарнякам нават дубль Мікалая Яншу. **Галоўны трэнер салігарчан Сяргей БАРОУСКІ** так пракаментаваў паражэнне сваёй каманды: «На жаль, пасля еўракубкаў «Шахцёр» — «салодкая булчак» для любой каманды. Падчас выступлення ў еўракубках мы праігралі ўсе сустрэчы ў нашым чэмпіянаце, акрамя падыходу з жодзінскім «Тарпеда». Гульня на два флянты не атрымалася. Напэўна, патрэб-

Ідзі і глядзі

ПАЧВАРНЫ ДОМ ЯК ТРАГЕДЫЯ
Беларускага класіка Льва Голуба паставілі ў адзін шэраг з Сафі Ларэн

Прапануем звярнуць увагу на праграму рэтрэспектывы **Музея гісторыі беларускага кіно на верасень**.

На парадку дня некалькі юбілеяў: 80 гадоў няжэннаму прыгожай і таленавітай італьянцы Сафі Ларэн; 110 гадоў з дня нараджэння класіка беларускага кіно, майстра стварэння дзіцячага фільма Льва Голуба; 120 гадоў класіку ўкраінскага кіно, авангардысту Аляксандру Даўжэнку. З гэтай нагоды мы можам далучыцца да той кінатворчасці, у стварэнні якой усе яны ўдзельнічалі. Хоць назваць гэта проста творчасцю — неж дробна, бо кожны з іх — талент, які назаўжды ўлісаўся ў гісторыю (нават сусветную) кінематографу.

Па аўторках з 9 верасня ў Музеі гісторыі беларускага кіно будучы паказвацца фільмы Аляксандра Даўжэнка. Рэжысёр, іменем якога Украіна па праве можа ганарыцца і робіць гэта. Хоць маштаб такіх асоб неж складана ўмясціць у рамках нацыянальнасці, бо яго ўнёсак — не проста імя ўкраінскаму кінематографу, але і немалявавага ўкладу ў кінематограф увогуле.

Яго фільмамі захаплялася сусветная грамадскасць, міжнародныя кінафестывалі і Сталін. У свой час кіраўнік савецкай дзяржавы нават прапанаваў Даўжэнку зняць украінскага «Чапаева» (савецкі фільм братаў Васільевых). І рэжысёр стварыў карціну «Шчорс» (яна ёсць ў рэтрэспектыве), якая ў выніку атрымала Сталінскую прэмію.

А раней былі першыя фільмы рэжысёра «Звенігары» і «Арсе-налі», якімі ён заняўся пасля таго, як паспеў прапрацаваць настаўнікам, чыноўнікам, мастаком і

АКЕНЦА КРЫЎЦА Ў ЕЎРОПУ

ны нейкі перапынак... Некаторыя моманты абмяркуем з кіраўніцтвам, будзем прымаць рашэнні, што рабіць далей».

А воў мінскае «Дынама» без праблем справілася з наваполацкім «Нафтанам» — 2:0. Па адным мячы забілі Чыгоз Уладжы і Ігар Стасенка. З такім жа лікам у матчы супраць «Нёмана» мог атрымаць перамогу і лідар турніру — БАТЭ. Але форвард гродзенцаў Ягор Зубовіч у другім тайме з пенальці скарэаў адставаанне ад «жоўта-сініх» — 1:2. Тым не менш **галоўны трэнер БАТЭ Аляксандр ЕРМАКОВІЧ** вынікам застаўся задаволены: «Апошнія гады менавіта ў Гродне мы выступаем няўдала. Таму гэтая перамога прыемная ўдвая. Нашым сапернікам была няпростая каманда, якая сапастаяна навязвае барацьбу. Мы кантралявалі сітуацыю, забілі два мячы... Але ў футболе часта бывае нервовае канцоўка: пралукаеш гол і лік становіцца 1:2. Удзельнікам. Нас чакае насычаная еўракубкавая восень і цікавы фінал чэмпіянату».

Сярод іншых вынікаў адзначым перамогу «Слуцка» над «Дняпром» (2:0), безгалюваю нічыю жодзінскага «Тарпеда» і «Гомеля», а таксама паражэнне «Мінска» ад «Белшыні» (0:1).

2. Мінскае «Дынама» ў матчы за трэцяе месца **Кубка Латвійскага чыгункі** — штогадовага перадсезоннага хакейнага турніру — уступіў яраслаўскаму «Латкаматыву» (2:4). У першым перыядзе «зубры» пайшлі ў адрыв 2:0, але пасля прапусцілі чатыры шэйны залар. **Галоўны трэнер «Дынама» Ляўбарі ПOKABІЧ** прычыну паражэння бачыць у страце канцэнтрацыі: «Добра пачалі, надрадна дзейнічалі і ў трэцім перыядзе. Але ў другім перыядзе гульня разладзілася,

і дзвесці матчы да перамогі не атрымалася. Верым, што падобную памылку больш не паўтормі і ў чэрвер, калі стартуем у КХЛ, усё будзе добра». А перамогу ў турніры атрымаў казанскі «АК БАРС», які ў фінале разграміў гаспадароў, рыжскае «Дынама», — 5:1.

3. БГК ім. Машкова з перамогі стартваў у новым розыгрышы СЕНА-лігі. На хатняй пляцоўцы брастаўчане ўпаўняна перайгралі баснійскі «Борац» — 31:27. Такім чынам, беларускі клуб далучыўся да кампаніі македонскага «Вардара» і «Металурга», а таксама венгерскага «Веспрэма», якія таксама пачалі з перамогі.

4. На лёгкаатлетным турніры ў Берліне чэмпіёнка Еўропы Марына Арамасава з вынікам 2 хвіліны і чатыры трыццаці секунды заняла трэцяе месца на дыстанцыі 800 метраў з пераходамі. Яшчэ адна беларуска, Святлана Кудзеліч, у дысцыпліне 3000 метраў з пераходамі фінішавала другой з асабістым рэкордам 9 хвілін 27,95 сек.

5. Лепшы бамбардзір беларускага футбольнага чэмпіянату Сяргей Крыўец (на фота) перайшоў з БАТЭ ў французскі «Мец». На другім этапе сваёй кар’еры ў барысаўскім клубе Крыўец забіў 22 мячы і аддаў 21 рэзультатыўную перадачу, а таксама разам з камандай заваяваў дзясатое «золата» нацыянальнага першынства, Суперкубак Беларусі і дапамог «жоўта-сінім» прабіцца ў групувую стадыю Лігі чэмпіёнаў 2014/15. Адзначым, што Крыўец паспеў дэбютаваць за новы клуб у матчы з «Ліанам». У жорсткай барацьбе перамогу атрымаў «Мец» (2:1).

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ

Кадр з фільма «Зямля» Аляксандра Даўжэнка.

Потым была «Зямля» аб пераўтварэнні савецкай вёскі, настолькі незвычайная па форме, што многія не змаглі зразумець карціну. Аднак Еўропа фільм палюбіла, а Брусельскі кінафестываль нават уключыў «Зямлю» ў спіс 12 найлепшых фільмаў свету (у адным спісе з карцінай Эйзенштэйна).

Аляксандр Даўжэнка быў неадрынальным чалавекам не толькі ў сваёй творчасці, але і ў жыцці. Прыхільнік савецкай улады (хоць за карціну «Зямля» яго ўмудрыліся абвінаваціць у контррэвалюцыйнасці), ён па ўспамінах сястры 15 гадоў насіў адно і тое ж футра і зацыврачыны шэры касцюм. Каментуючы гэта, ён казаў, што стаць міль-

Кадр з фільма «Шлюб па-італьянску» Вторыа дэ Сіка.

Нотны радок

Сем — шчаслівая лічба

Адкрыццё 77 філарманічнага сезона можна будзе ўбачыць на плошчы Свабоды

Беларуская дзяржаўная філармонія раскрыла карты і распавяла аб планах на сезон, адкрыццё якога адбудзецца 3 верасня з канцэрта Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра пад кіраўніцтвам Аляксандра Анісімава.

за мяжой. Галоўнымі напрамкамі названы Францыя, Англія і Кітай. Сезон здаецца вельмі насычаным, план, які кажуць прадстаўнікі філармоніі, распісаны па днях. На шчасце, колькасць канцэртаў у сценах устаноў застаецца ранейшай. Акрамя таго, творчы склад можа прапанаваць публіцы некалькі цікавых праектаў, больша частка з якіх — ужо традыцыйныя.

Канцэрт будзе транслявацца на вялікі экран каля будынка гарадской ратушы.

У канцы верасня пачнецца IX Міжнародны фестываль Юрыя Башмета, на якім выступіць, як «Звязда» раней ужо пісала, каралеўскі сімфанічны аркестр Амстэрдама Канцэртгебау. Акрамя таго, у праграме запланаваны выступленні расійскага скрыпача Вадзіма Рэпіна, брытанскага піяніста Бары Дугласа і самога Юрыя Башмета.

У цыкле канцэртаў «Джазавыя вечары ў філармоніі» перад публікай выступіць выканаўцы з Польшчы, у тым ліку выбітнае спявачка Ганна Марыя Елэк, а таксама кампазітар і піяніст Артур Дуткевіч, музыканты з Літвы і Расіі.

Не абмінулі ўвагі мастацтва выканання на адным з самых складаных інструментаў — аргане. Цыкл канцэртаў «Шэдэўры сусветнага арганнага мастацтва» прымеркаваны да стагоддзя пачатку Першай сусветнай вайны, тэмы, якую нельга

абсці бокам. За гэты час на канцэртах прагучаць творы кампазітараў шасці краін — удзельніц вайны.

Маладыя выканаўцы раскрываюцца для публікі ў цыкле «Настаўнікі і вучні». Працягне сваё існаванне традыцыйны Міжнародны фестываль мастацтваў «Беларуская музычная восень». У снежны сцянах Белдзяржфілармоніі прадставіць Міжнародны конкурс піяністаў імя Марыны Цвятавай.

Варта адзначыць і юбілей, якія сталі падставой для тэматычных канцэртаў: 175 гадоў для нараджэння Пятра Чайкоўскага, 100-годдзе піяністаў Георгія Свирыда і Святаслава Рыхтэра (які ў свой час наарадка выступаў на беларускай сцэне), 75 гадоў спюніцца Дзяржаўнай акадэмічнай харавой капэле імя Рыгора Шырымы.

А яшчэ, каб будынак Белдзяржфілармоніі не здаваўся занадта акадэмічным і завостраным на класіцы, не магу не згадаць аб нетрадыцыйных выканаўцах, якія выступаюць у Мінску. Напрыклад, 1 лістапада на сцэне для аматараў стылю джаз-ф'юж адыграе амерыканскі гітарыст Лары Кор'ел, а 25 лістапада саліруюць Ігар Карнелюк, расійскі кампазітар і спявак, які, дарэчы, родам з Брасла.

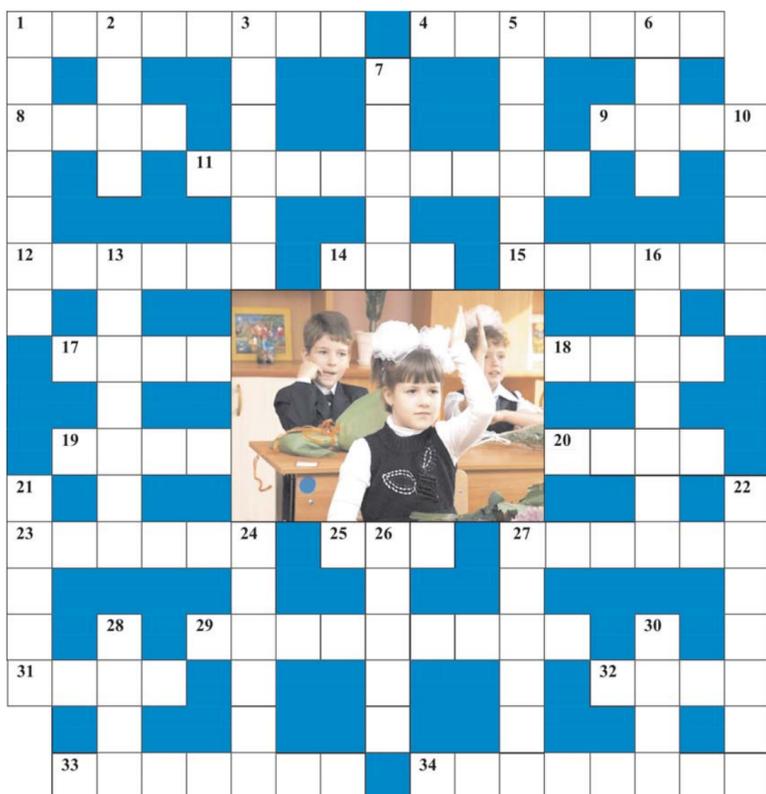
Цікава таксама паслухаць вакалістаў з Кітая Лі Гун і Хантао Ван, якія выступяць у Малой зале ўжо 19 верасня.

І памятаем, што варта ўвагі ўся праграма 77 сезона. Па добрую музыку — сюды.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

«ДЗЕНЬ ДОБРЫ, ШКОЛА!»

Па гарызанталі: 1. «Нас паклікаў...» У школу на заняткі». З верша В.Віткі «Як птушкі, склалі крылы». 4. «А будзе ісці навука туга...» Падгоніць бацькава...». З паэмы Я.Коласа «Новая зямля» («Дарэктар»). 8. Тое, што і лоб. 9. «Бывай, ... звонкае! Крочым мы ў школу». З верша П.Пранузы «У клас расчыненыя дзверы». 11. Пра дзяўчынку, якая няспынна гаворыць (перан.). 12. ... не мучыць, а жыць вучыць (прык.). 14. «Звініць званок, рассыпаў смех наўкола...» «Нас сумаваў без нас у вольны...». З верша М.Чарнуўскага «Звініць званок». 15. Багнітае месца. 17. «Зазвінеў ізноў званок...» Пачынаецца...». З верша С.Грахоўскага «Верасень». 18. «Старожытна. Ты самая славянская...» Светлая, як трава ў расе». З верша П.Панчанкі «Беларуская...». 19. З ручайка — рака, з кнігі — ... (прык.). 20. «... пра восень прапачаю!» Дзясятку атрымаю». З верша К.Маскалік «Веш пра восень я складу». 23. «... ведаў, адчыніў!» Ніколі шчасце не канчыся!» Вучыцца шчасце і вучыцца!». З верша В.Жуковіча «Свята ў будзень». 25. «...!» Воклі з пераможнай інтанацыяй. 27. «... здабываюць з зямлі, а веды — з кнігі (прык.). 29. «Першага верасня, першага верасня — ... восені залаты». З верша Г.Дашкевіч «Першага верасня». 31. Цвёрды духмяны плод паўднёвага дрэва. 32. Ці бацька не бацька, ці ... не дзеці, калі вучыцца не хочучы (прык.). 33. Афіцыйны дакумент аб заканчэнні школы. 34. Палоска паперы, якая ўкладаецца ў кнігу, каб адзначыць патрэбную старонку.

А Вольскага «Зазвініць...». 28. Вучэнне — ..., а невучэнне — цэпра (прык.). 30. Электронная лямпа з двума электрадамі. Складу Лявон ЦЕЛЕШ.

г. Дзяржынск.

Праверце, калі ласка, адказы: Дзяржынск. 24. Аўтар, 26. Гораў, 27. Званок, 28. Свет, 29. Дзець, 30. Свет, 31. Дзець, 32. Свет, 33. Свет, 34. Свет, 35. Свет, 36. Свет, 37. Свет, 38. Свет, 39. Свет, 40. Свет, 41. Свет, 42. Свет, 43. Свет, 44. Свет, 45. Свет, 46. Свет, 47. Свет, 48. Свет, 49. Свет, 50. Свет, 51. Свет, 52. Свет, 53. Свет, 54. Свет, 55. Свет, 56. Свет, 57. Свет, 58. Свет, 59. Свет, 60. Свет, 61. Свет, 62. Свет, 63. Свет, 64. Свет, 65. Свет, 66. Свет, 67. Свет, 68. Свет, 69. Свет, 70. Свет, 71. Свет, 72. Свет, 73. Свет, 74. Свет, 75. Свет, 76. Свет, 77. Свет, 78. Свет, 79. Свет, 80. Свет, 81. Свет, 82. Свет, 83. Свет, 84. Свет, 85. Свет, 86. Свет, 87. Свет, 88. Свет, 89. Свет, 90. Свет, 91. Свет, 92. Свет, 93. Свет, 94. Свет, 95. Свет, 96. Свет, 97. Свет, 98. Свет, 99. Свет, 100. Свет, 101. Свет, 102. Свет, 103. Свет, 104. Свет, 105. Свет, 106. Свет, 107. Свет, 108. Свет, 109. Свет, 110. Свет, 111. Свет, 112. Свет, 113. Свет, 114. Свет, 115. Свет, 116. Свет, 117. Свет, 118. Свет, 119. Свет, 120. Свет, 121. Свет, 122. Свет, 123. Свет, 124. Свет, 125. Свет, 126. Свет, 127. Свет, 128. Свет, 129. Свет, 130. Свет, 131. Свет, 132. Свет, 133. Свет, 134. Свет, 135. Свет, 136. Свет, 137. Свет, 138. Свет, 139. Свет, 140. Свет, 141. Свет, 142. Свет, 143. Свет, 144. Свет, 145. Свет, 146. Свет, 147. Свет, 148. Свет, 149. Свет, 150. Свет, 151. Свет, 152. Свет, 153. Свет, 154. Свет, 155. Свет, 156. Свет, 157. Свет, 158. Свет, 159. Свет, 160. Свет, 161. Свет, 162. Свет, 163. Свет, 164. Свет, 165. Свет, 166. Свет, 167. Свет, 168. Свет, 169. Свет, 170. Свет, 171. Свет, 172. Свет, 173. Свет, 174. Свет, 175. Свет, 176. Свет, 177. Свет, 178. Свет, 179. Свет, 180. Свет, 181. Свет, 182. Свет, 183. Свет, 184. Свет, 185. Свет, 186. Свет, 187. Свет, 188. Свет, 189. Свет, 190. Свет, 191. Свет, 192. Свет, 193. Свет, 194. Свет, 195. Свет, 196. Свет, 197. Свет, 198. Свет, 199. Свет, 200. Свет, 201. Свет, 202. Свет, 203. Свет, 204. Свет, 205. Свет, 206. Свет, 207. Свет, 208. Свет, 209. Свет, 210. Свет, 211. Свет, 212. Свет, 213. Свет, 214. Свет, 215. Свет, 216. Свет, 217. Свет, 218. Свет, 219. Свет, 220. Свет, 221. Свет, 222. Свет, 223. Свет, 224. Свет, 225. Свет, 226. Свет, 227. Свет, 228. Свет, 229. Свет, 230. Свет, 231. Свет, 232. Свет, 233. Свет, 234. Свет, 235. Свет, 236. Свет, 237. Свет, 238. Свет, 239. Свет, 240. Свет, 241. Свет, 242. Свет, 243. Свет, 244. Свет, 245. Свет, 246. Свет, 247. Свет, 248. Свет, 249. Свет, 250. Свет, 251. Свет, 252. Свет, 253. Свет, 254. Свет, 255. Свет, 256. Свет, 257. Свет, 258. Свет, 259. Свет, 260. Свет, 261. Свет, 262. Свет, 263. Свет, 264. Свет, 265. Свет, 266. Свет, 267. Свет, 268. Свет, 269. Свет, 270. Свет, 271. Свет, 272. Свет, 273. Свет, 274. Свет, 275. Свет, 276. Свет, 277. Свет, 278. Свет, 279. Свет, 280. Свет, 281. Свет, 282. Свет, 283. Свет, 284. Свет, 285. Свет, 286. Свет, 287. Свет, 288. Свет, 289. Свет, 290. Свет, 291. Свет, 292. Свет, 293. Свет, 294. Свет, 295. Свет, 296. Свет, 297. Свет, 298. Свет, 299. Свет, 300. Свет, 301. Свет, 302. Свет, 303. Свет, 304. Свет, 305. Свет, 306. Свет, 307. Свет, 308. Свет, 309. Свет, 310. Свет, 311. Свет, 312. Свет, 313. Свет, 314. Свет, 315. Свет, 316. Свет, 317. Свет, 318. Свет, 319. Свет, 320. Свет, 321. Свет, 322. Свет, 323. Свет, 324. Свет, 325. Свет, 326. Свет, 327. Свет, 328. Свет, 329. Свет, 330. Свет, 331. Свет, 332. Свет, 333. Свет, 334. Свет, 335. Свет, 336. Свет, 337. Свет, 338. Свет, 339. Свет, 340. Свет, 341. Свет, 342. Свет, 343. Свет, 344. Свет, 345. Свет, 346. Свет, 347. Свет, 348. Свет, 349. Свет, 350. Свет, 351. Свет, 352. Свет, 353. Свет, 354. Свет, 355. Свет, 356. Свет, 357. Свет, 358. Свет, 359. Свет, 360. Свет, 361. Свет, 362. Свет, 363. Свет, 364. Свет, 365. Свет, 366. Свет, 367. Свет, 368. Свет, 369. Свет, 370. Свет, 371. Свет, 372. Свет, 373. Свет, 374. Свет, 375. Свет, 376. Свет, 377. Свет, 378. Свет, 379. Свет, 380. Свет, 381. Свет, 382. Свет, 383. Свет, 384. Свет, 385. Свет, 386. Свет, 387. Свет, 388. Свет, 389. Свет, 390. Свет, 391. Свет, 392. Свет, 393. Свет, 394. Свет, 395. Свет, 396. Свет, 397. Свет, 398. Свет, 399. Свет, 400. Свет, 401. Свет, 402. Свет, 403. Свет, 404. Свет, 405. Свет, 406. Свет, 407. Свет, 408. Свет, 409. Свет, 410. Свет, 411. Свет, 412. Свет, 413. Свет, 414. Свет, 415. Свет, 416. Свет, 417. Свет, 418. Свет, 419. Свет, 420. Свет, 421. Свет, 422. Свет, 423. Свет, 424. Свет, 425. Свет, 426. Свет, 427. Свет, 428. Свет, 429. Свет, 430. Свет, 431. Свет, 432. Свет, 433. Свет, 434. Свет, 435. Свет, 436. Свет, 437. Свет, 438. Свет, 439. Свет, 440. Свет, 441. Свет, 442. Свет, 443. Свет, 444. Свет, 445. Свет, 446. Свет, 447. Свет, 448. Свет, 449. Свет, 450. Свет, 451. Свет, 452. Свет, 453. Свет, 454. Свет, 455. Свет, 456. Свет, 457. Свет, 458. Свет, 459. Свет, 460. Свет, 461. Свет, 462. Свет, 463. Свет, 464. Свет, 465. Свет, 466. Свет, 467. Свет, 468. Свет, 469. Свет, 470. Свет, 471. Свет, 472. Свет, 473. Свет, 474. Свет, 475. Свет, 476. Свет, 477. Свет, 478. Свет, 479. Свет, 480. Свет, 481. Свет, 482. Свет, 483. Свет, 484. Свет, 485. Свет, 486. Свет, 487. Свет, 488. Свет, 489. Свет, 490. Свет, 491. Свет, 492. Свет, 493. Свет, 494. Свет, 495. Свет, 496. Свет, 497. Свет, 498. Свет, 499. Свет, 500. Свет, 501. Свет, 502. Свет, 503. Свет, 504. Свет, 505. Свет, 506. Свет, 507. Свет, 508. Свет, 509. Свет, 510. Свет, 511. Свет, 512. Свет, 513. Свет, 514. Свет, 515. Свет, 516. Свет, 517. Свет, 518. Свет, 519. Свет, 520. Свет, 521. Свет, 522. Свет, 523. Свет, 524. Свет, 525. Свет, 526. Свет, 527. Свет, 528. Свет, 529. Свет, 530. Свет, 531. Свет, 532. Свет, 533. Свет, 534. Свет, 535. Свет, 536. Свет, 537. Свет, 538. Свет, 539. Свет, 540. Свет, 541. Свет, 542. Свет, 543. Свет, 544. Свет, 545. Свет, 546. Свет, 547. Свет, 548. Свет, 549. Свет, 550. Свет, 551. Свет, 552. Свет, 553. Свет, 554. Свет, 555. Свет, 556. Свет, 557. Свет, 558. Свет, 559. Свет, 560. Свет, 561. Свет, 562. Свет, 563. Свет, 564. Свет, 565. Свет, 566. Свет, 567. Свет, 568. Свет, 569. Свет, 570. Свет, 571. Свет, 572. Свет, 573. Свет, 574. Свет, 575. Свет, 576. Свет, 577. Свет, 578. Свет, 579. Свет, 580. Свет, 581. Свет, 582. Свет, 583. Свет, 584. Свет, 585. Свет, 586. Свет, 587. Свет, 588. Свет, 589. Свет, 590. Свет, 591. Свет, 592. Свет, 593. Свет, 594. Свет, 595. Свет, 596. Свет, 597. Свет, 598. Свет, 599. Свет, 600. Свет, 601. Свет, 602. Свет, 603. Свет, 604. Свет, 605. Свет, 606. Свет, 607. Свет, 608. Свет, 609. Свет, 610. Свет, 611. Свет, 612. Свет, 613. Свет, 614. Свет, 615. Свет, 616. Свет, 617. Свет, 618. Свет, 619. Свет, 620. Свет, 621. Свет, 622. Свет, 623. Свет, 624. Свет, 625. Свет, 626. Свет, 627. Свет, 628. Свет, 629. Свет, 630. Свет, 631. Свет, 632. Свет, 633. Свет, 634. Свет, 635. Свет, 636. Свет, 637. Свет, 638. Свет, 639. Свет, 640. Свет, 641. Свет, 642. Свет, 643. Свет, 644. Свет, 645. Свет, 646. Свет, 647. Свет, 648. Свет, 649. Свет, 650. Свет, 651. Свет, 652. Свет, 653. Свет, 654. Свет, 655. Свет, 656. Свет, 657. Свет, 658. Свет, 659. Свет, 660. Свет, 661. Свет, 662. Свет, 663. Свет, 664. Свет, 665. Свет, 666. Свет, 667. Свет, 668. Свет, 669. Свет, 670. Свет, 671. Свет, 672. Свет, 673. Свет, 674. Свет, 675. Свет, 676. Свет, 677. Свет, 678. Свет, 679. Свет, 680. Свет, 681. Свет, 682. Свет, 683. Свет, 684. Свет, 685. Свет, 686. Свет, 687. Свет, 688. Свет, 689. Свет, 690. Свет, 691. Свет, 692. Свет, 693. Свет, 694. Свет, 695. Свет, 696. Свет, 697. Свет, 698. Свет, 699. Свет, 700. Свет, 701. Свет, 702. Свет, 703. Свет, 704. Свет, 705. Свет, 706. Свет, 707. Свет, 708. Свет, 709. Свет, 710. Свет, 711. Свет, 712. Свет, 713. Свет, 714. Свет, 715. Свет, 716. Свет, 717. Свет, 718. Свет, 719. Свет, 720. Свет, 721. Свет, 722. Свет, 723. Свет, 724. Свет, 725. Свет, 726. Свет, 727. Свет, 728. Свет, 729. Свет, 730. Свет, 731. Свет, 732. Свет, 733. Свет, 734. Свет, 735. Свет, 736. Свет, 737. Свет, 738. Свет, 739. Свет, 740. Свет, 741. Свет, 742. Свет, 743. Свет, 744. Свет, 745. Свет, 746. Свет, 747. Свет, 748. Свет, 749. Свет, 750. Свет, 751. Свет, 752. Свет, 753. Свет, 754. Свет, 755. Свет, 756. Свет, 757. Свет, 758. Свет, 759. Свет, 760. Свет, 761. Свет, 762. Свет, 763. Свет, 764. Свет, 765. Свет, 766. Свет, 767. Свет, 768. Свет, 769. Свет, 770. Свет, 771. Свет, 772. Свет, 773. Свет, 774. Свет, 775. Свет, 776. Свет, 777. Свет, 778. Свет, 779. Свет, 780. Свет, 781. Свет, 782. Свет, 783. Свет, 784. Свет, 785. Свет, 786. Свет, 787. Свет, 788. Свет, 789. Свет, 790. Свет, 791. Свет, 792. Свет, 793. Свет, 794. Свет, 795. Свет, 796. Свет, 797. Свет, 798. Свет, 799. Свет, 800. Свет, 801. Свет, 802. Свет, 803. Свет, 804. Свет, 805. Свет, 806. Свет, 807. Свет, 808. Свет, 809. Свет, 810. Свет, 811. Свет, 812. Свет, 813. Свет, 814. Свет, 815. Свет, 816. Свет, 817. Свет, 818. Свет, 819. Свет, 820. Свет, 821. Свет, 822. Свет, 823. Свет, 824. Свет, 825. Свет, 826. Свет, 827. Свет, 828. Свет, 829. Свет, 830. Свет, 831. Свет, 832. Свет, 833. Свет, 834. Свет, 835. Свет, 836. Свет, 837. Свет, 838. Свет, 839. Свет, 840. Свет, 841. Свет, 842. Свет, 843. Свет, 844. Свет, 845. Свет, 846. Свет, 847. Свет, 848. Свет, 849. Свет, 850. Свет, 851. Свет, 852. Свет, 853. Свет, 854. Свет, 855. Свет, 856. Свет, 857. Свет, 858. Свет, 859. Свет, 860. Свет, 861. Свет, 862. Свет, 863. Свет, 864. Свет, 865. Свет, 866. Свет, 867. Свет, 868. Свет, 869. Свет, 870. Свет, 871. Свет, 872. Свет, 873. Свет, 874. Свет, 875. Свет, 876. Свет, 877. Свет, 878. Свет, 879. Свет, 880. Свет, 881. Свет, 882. Свет, 883. Свет, 884. Свет, 885. Свет, 886. Свет, 887. Свет, 888. Свет, 889. Свет, 890. Свет, 891. Свет, 892. Свет, 893. Свет, 894. Свет, 895. Свет, 896. Свет, 897. Свет, 898. Свет, 899. Свет, 900. Свет, 901. Свет, 902. Свет, 903. Свет, 904. Свет, 905. Свет, 906. Свет, 907. Свет, 908. Свет, 909. Свет, 910. Свет, 911. Свет, 912. Свет, 913. Свет, 914. Свет, 915. Свет, 916. Свет, 917. Свет, 918. Свет, 919. Свет, 920. Свет, 921. Свет, 922. Свет, 923. Свет, 924. Свет, 925. Свет, 926. Свет, 927. Свет, 928. Свет, 929. Свет, 930. Свет, 931. Свет, 932. Свет, 933. Свет, 934. Свет, 935. Свет, 936. Свет, 937. Свет, 938. Свет, 939. Свет, 940. Свет, 941. Свет, 942. Свет, 943. Свет, 944. Свет, 945. Свет, 946. Свет, 947. Свет, 948. Свет, 949. Свет, 950. Свет, 951. Свет, 952. Свет, 953. Свет, 954. Свет, 955. Свет, 956. Свет, 957. Свет, 958. Свет, 959. Свет, 960. Свет, 961. Свет, 962. Свет, 963. Свет, 964. Свет, 965. Свет, 966. Свет, 967. Свет, 968. Свет, 969. Свет, 970. Свет, 971. Свет, 972. Свет, 973. Свет, 974. Свет, 975. Свет, 976. Свет, 977. Свет, 978. Свет, 979. Свет, 980. Свет, 981. Свет, 982. Свет, 983. Свет, 984. Свет, 985. Свет, 986. Свет, 987. Свет, 988. Свет, 989. Свет, 990. Свет, 991. Свет, 992. Свет, 993. Свет, 994. Свет, 995. Свет, 996. Свет, 997. Свет, 998. Свет, 999. Свет, 1000. Свет, 1001. Свет, 1002. Свет, 1003. Свет, 1004. Свет, 1005. Свет, 1006. Свет, 1007. Свет, 1008. Свет, 1009. Свет, 1010. Свет, 1011. Свет, 1012. Свет, 1013. Свет, 1014. Свет, 1015. Свет, 1016. Свет, 1017. Свет, 1018. Свет, 1019. Свет, 1020. Свет, 1021. Свет, 1022. Свет, 1023. Свет, 1024. Свет, 1025. Свет, 1026. Свет, 1027. Свет, 1028. Свет, 1029. Свет, 1030. Свет, 1031. Свет, 1032. Свет, 1033. Свет, 1034. Свет, 1035. Свет, 1036. Свет, 1037. Свет, 1038. Свет, 1039. Свет, 1040. Свет, 1041. Свет, 1042. Свет, 1043. Свет, 1044. Свет, 1045. Свет, 1046. Свет, 1047. Свет, 1048. Свет, 1049. Свет, 1050. Свет, 1051. Свет, 1052. Свет, 1053. Свет, 1054. Свет, 1055. Свет, 1056. Свет, 1057. Свет, 1058. Свет, 1059. Свет, 1060. Свет, 1061. Свет, 1062. Свет, 1063. Свет, 1064. Свет, 1065. Свет, 1066. Свет, 1067. Свет, 1068. Свет, 1069. Свет, 1070. Свет, 1071. Свет, 1072. Свет, 1073. Свет, 1074. Свет, 1075. Свет, 1076. Свет, 1077. Свет, 1078. Свет, 1079. Свет, 1080. Свет, 1081. Свет, 1082. Свет, 1083. Свет, 1084. Свет, 1085. Свет, 1086. Свет, 1087. Свет, 1088. Свет, 1089. Свет, 1090. Свет, 1091. Свет, 1092. Свет, 1093. Свет, 1094. Свет, 1095. Свет, 1096. Свет, 1097. Свет, 1098. Свет, 1099. Свет, 1100. Свет, 1101. Свет, 1102. Свет, 1103. Свет, 1104. Свет, 1105. Свет, 1106. Свет, 1107. Свет, 1108. Свет, 1109. Свет, 1110. Свет, 1111. Свет, 1112. Свет, 1113. Свет, 1114. Свет, 1115. Свет, 1116. Свет, 1117. Свет, 1118. Свет, 1119. Свет, 1120. Свет, 1121. Свет, 1122. Свет, 1123. Свет, 1124. Свет, 1125. Свет, 1126. Свет, 1127. Свет, 1128. Свет, 1129. Свет, 1130. Свет, 1131. Свет, 1132. Свет, 1133. Свет, 1134. Свет, 1135. Свет, 1136. Свет, 1137. Свет, 1138. Свет, 1139. Свет, 1140. Свет, 1141. Свет, 1142. Свет, 1143. Свет, 1144. Свет, 1145. Свет, 1146. Свет, 1147. Свет, 1148. Свет, 1149. Свет, 1150. Свет, 1151. Свет, 1152. Свет, 1153. Свет, 1154. Свет, 1155. Свет, 1156. Свет, 1157. Свет, 1158. Свет, 1159. Свет, 1160. Свет, 1161. Свет, 1162. Свет, 1163. Свет, 1164. Свет, 1165. Свет, 1166. Свет, 1167. Свет, 1168. Свет, 1169. Свет, 1170. Свет, 1171. Свет, 1172. Свет, 1173. Свет, 1174. Свет, 1175. Свет, 1176. Свет, 1177. Свет, 1178. Свет, 1179. Свет, 1180. Свет, 1181. Свет, 1182. Свет, 1183. Свет, 1184. Свет, 1185. Свет, 1186. Свет, 1187. Свет, 1188. Свет, 1189. Свет, 1190. Свет, 1191. Свет, 1192. Свет, 1193. Свет, 1194. Свет, 1195. Свет, 1196. Свет, 1197. Свет, 1198. Свет, 1199. Свет, 1200. Свет, 1201. Свет, 1202. Свет, 1203. Свет, 1204. Свет, 1205. Свет, 1206. Свет, 1207. Свет, 1208. Свет, 1209. Свет, 1210. Свет, 1211. Свет, 1212. Свет, 1213. Свет, 1214. Свет, 1215. Свет, 1216. Свет, 1217. Свет, 1218. Свет, 1219. Свет, 1220. Свет, 1221. Свет, 1222. Свет, 1223. Свет, 1224. Свет, 1225. Свет, 1226. Свет, 1227. Свет, 1228. Свет, 1229. Свет, 1230. Свет, 1231. Свет, 1232. Свет, 1233. Свет, 1234. Свет, 1235. Свет, 1236. Свет, 1237. Свет, 1238. Свет, 1239. Свет, 1240. Свет, 1241. Свет, 1242. Свет, 1243. Свет, 1244. Свет, 1245. Свет, 1246. Свет, 1247. Свет, 1248. Свет, 1249. Свет, 1250. Свет, 1251. Свет, 1252. Свет, 1253. Свет, 1254. Свет, 1255. Свет, 1256. Свет, 1257. Свет, 1258. Свет, 1259. Свет, 1260. Свет, 1261. Свет, 1262. Свет, 1263. Свет, 1264. Свет, 1265. Свет, 1266. Свет, 1267. Свет, 1268. Свет, 1269. Свет, 1270. Свет, 1271. Свет, 1272. Свет, 1273. Свет, 1274. Свет, 1275. Свет, 1276. Свет, 1277. Свет, 1278. Свет, 1279. Свет, 1280. Свет, 1281. Свет, 1282. Свет, 1283. Свет, 1284. Свет, 1285. Свет, 1286. Свет, 1287. Свет, 1288. Свет, 1289. Свет, 1290. Свет, 1291. Свет, 1292. Свет, 1293. Свет, 1294. Свет, 1295. Свет, 1296. Свет, 1297. Свет, 1298. Свет, 1299. Свет, 1300. Свет, 1301. Свет, 1302. Свет, 1303. Свет, 1304. Свет, 1305. Свет, 1306. Свет, 1307. Свет, 1308. Свет, 1309. Свет, 1310. Свет, 1311. Свет, 1312. Свет, 1313. Свет, 1314. Свет, 1315. Свет, 1316. Свет, 1317. Свет, 1318. Свет, 1319. Свет, 1320. Свет, 1321. Свет, 1322. Свет, 1323. Свет, 1324. Свет, 1325. Свет, 1326. Свет, 1327. Свет, 1328. Свет, 1329. Свет, 1330. Свет, 1331. Свет, 1332. Свет, 1333. Свет, 1334. Свет, 1335. Свет, 1336. Свет, 1337. Свет, 1338. Свет, 1339. Свет, 1340. Свет, 1341. Свет, 1342. Свет, 1343. Свет, 1344. Свет, 1345. Свет, 1346. Свет, 1347. Свет, 1348. Свет, 1349. Свет, 135